

Erhvervsudvikling
- strategi, styrker og statistik

Skanderborg Kommune

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2021

Indhold

Forord	s. 4
Kapitel 1. Covid-19 relateret til særligt detail- og oplevelseserhverv	s. 6
Kapitel 2. Erhvervmæssigt potentiale med udgangspunkt i cirkulær økonomi	s. 16
Kapitel 3. Skanderborg Kommune: Erhvervsudvikling i tal	s. 22
Kapitel 4. Lokal og specialiseret vejledning i Skanderborg Kommune	s. 58

Forord

Erhvervsudvikling i Skanderborg – strategi, styrker og statistik

Velkommen til anden udgave af kommunerapporter om erhvervsudvikling i Midtjylland – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner, samt modvirke de udviklingsbarrierer, som fremgår af det midtjyske kapitel i strategien for Erhvervsfremme 2020-2023. Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Endvidere har kommunerapporterne til formål fortsat at udbygge og styrke sammenhængen mellem, på den ene side kommunernes og deres lokale virksomheders behov i forhold til muligheder og udfordringer på erhvervsfremmeområdet, og på den anden side erhvervshusets specialiserede ydelser om virksomhedsdrift og udvikling.

COVID-19 har gennem det seneste år spillet en central erhvervspolitisk rolle, hvorfor

kommunerapporterne med lokalt udarbejdede bidrag, ønsker at give et indblik i de erfarede udfordringer og muligheder forbundet med COVID-19 samt de initiativer, der lokalt er igangsat med henblik på at understøtte erhvervslivet under Coronapandemien. Formålet er ikke alene at skabe et historisk indblik i, hvordan COVID-19 påvirkede erhvervslivet – det er i lige så høj grad at opnå indsigt i, hvilken udvikling erhvervslivet ventes at gennemgå. For denne del af kommunerapporterne er vi særligt taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne, og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Belært af erfaring fra sidste års bidrag fra kommunerne, arbejdes der lokalt meget aktivt med indsatser og initiativer, der fremmer grøn omstilling og cirkulær økonomi. Kommunerapporterne vil derfor yderligere skrive sig ind i denne dagsorden, og understøtte det videre arbejde baseret på et datagrundlag, som tegner billedet af det midtjyske potentiale, der er forbundet med cirkulær økonomi.

Det er vigtigt for os at kommunerapporterne afleder en øget dialog tværkommunalt samt mellem kommunerne og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen. ■

God læselyst
Bestyrelsesformand, Søren Olesen
Direktør, Erik Krarup

COVID-19 relateret til særligt detail- og oplevelseserhverv i Skanderborg Kommune

Kapitel 1

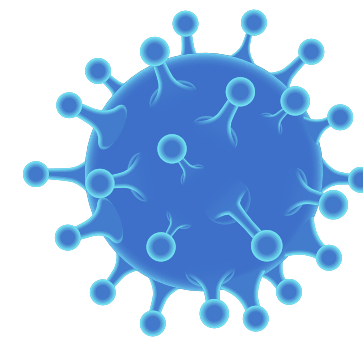
Erfarede udfordringer og muligheder for det lokale erhvervsliv som konsekvens af COVID-19

Detail og oplevelseserhverv har svært ved at opretholde kundegrundlag

For detailhandlen og oplevelseserhvervet har nedlukninger og forsamlingsforbud gjort det svært at opretholde et kundegrundlag. Det er meget forskelligt, hvordan virksomhederne lokalt har oplevet COVID-19, ikke kun på tværs af brancher, men også for virksomheder inden for samme branche.

Udfordringerne for detailhandlens vedkommende står i den kommende tid på at tiltrække kunder tilbage i den fysiske butik, og for de butikker som ikke har haft webshop og livesalg under nedlukningen, ligger der en opgave i at fastholde kundegrundlaget generelt.

For oplevelseserhvervene handler udfordringen i den kommende tid om at tiltrække og fastholde lokale og nationale kunder som gæster, i kraft af at restriktioner stadig gør det svært for internationale gæster at besøge Søhøjlandet.

Materiemangel

Håndværksvirksomhederne har travlt (nærmest som aldrig før) og har stort set ikke haft COVID-19 relaterede problemer. Industrien oplevede en usikker grund i starten af pandemien, men for de fleste gælder det, at de nu har meget travlt. Fælles for håndværksvirksomheder og industrien er, at den stigende efterspørgsel på en række materialer ikke kan imødekommes, som konsekvens af COVID-19.

Færre udviklingsprojekter

Konsulentbranchen har haft det svært. Rigtig mange virksomheder har pakket deres udviklingsprojekter sammen, pga. den usikre tid og derfor aflyst konsulenterne. Det begynder så småt at vende nu.

Fastholdelse af danske turister

COVID-19 har medført et øget fokus på de lokale og nationale besøgs- og feriemål. Her ligger der en mulighed for turismeaktørerne i at kommercialisere på den 'nye trend', som afsæt til vækst og udvikling.

Nethandel og lokal støtte

For detailhandlen er der et særligt fokus på at fastholde erfaringer med onlinehandel, men også i at fastholde de kunder og den 'lokalpatriotisme' med at handle lokalt, som er opstået under pandemien.

Lokale indsatser og initiativer med henblik på at understøtte erhvervslivet i kommunen efter COVID-19

Tre nye arbejdsgrupper

Generelt er det oplevelsen, at det lokale erhvervsliv har klaret sig fint gennem COVID-19. Der har i årene 2020-2021 været et §17, stk. 4 udvalg om erhvervslivets vilkår, herunder turisme. Her har tre arbejdsgrupper inden for turisme, detailhandel og generel erhvervsudvikling afleveret en række anbefalinger til byrådet om, hvordan den lokale erhvervsudvikling kan styrkes på de nævnte områder. Der vil i den kommende tid blive taget stilling til udmøntningen af de forskellige anbefalinger.

Udviklingsorienterede vejledninger, netværk og webinarer

ErhvervSkanderborg har bistået virksomhederne med vejledning, netværk og webinarer under COVID-19. Fokus i dialogen med virksomhederne har været virksomhedernes udviklingsmuligheder. Belært af de positive erfaringer forventer ErhvervSkanderborg at fortsætte af samme spor. Særligt relevant er det at italesætte digitalisering og den grønne dagsorden. ■

**Skanderborg
Kommune**

Oplevelsesøkonomien: Fem års fremgang sat over styr på et år

Siden 2008 har oplevelsesøkonomi været opdelt i to grupperinger. 'Kreative erhverv', som eksempelvis arkitekter, designere, udøvende scenekunstnere og 'Oplevelser', der består af restauranter, museer, hoteller, campingpladser, rejsebureauer, messecentre, forlystelsesparker og lignende.

I Skanderborg Kommune har der også været en samlet vækst på 19,5 procent i oplevelsesøkonomien i perioden 2015 til 2019. Denne vækst svarer til 482 flere beskæftigede. De kreative erhverv oplevede en tilvækst på 218 medarbejder, svarende til en vækst på 17,1 procent, mens oplevelsesdelen er vokset med 264 beskæftigede, hvilket svarer til en vækst på 22,1 procent.

Af nedenstående Tabel 1 fremgår det, at oplevelsesøkonomien er gået 10,4 procent frem på landsplan. De kreative erhverv er vokset med 3,7 procent, mens oplevelser er vokset med 14,6 procent i perioden. Region Midtjylland har haft en samlet vækst i beskæftigelsen på 11,9 procent inden for oplevelsesøkonomien. I regionen er de kreative erhverv i perioden vokset 9,1 procent, mens oplevelser er vokset 14,1 procent.

Tabel 1. Beskæftigelse i oplevelsesøkonomi efter område, 2015 og 2019

	2015		2019		Vækst	
	Beskæftigede	Andel af samlet beskæftigelse	Beskæftigede	Andel af samlet beskæftigelse	Antal	Procent
Skanderborg Kommune						
Kreative erhverv	1.274	5,0%	1.492	5,3%	218	17,1%
Oplevelser	1.194	4,7%	1.458	5,2%	264	22,1%
Oplevelsesøkonomi i alt	2.468	9,7%	2.950	10,5%	482	19,5%
Region Midtjylland						
Kreative erhverv	27.871	4,5%	30.396	4,6%	2.525	9,1%
Oplevelser	37.573	6,0%	42.865	6,4%	5.292	14,1%
Oplevelsesøkonomi i alt	65.444	10,5%	73.261	11,0%	7.817	11,9%
Hele landet						
Kreative erhverv	119.139	4,3%	123.543	4,2%	4.404	3,7%
Oplevelser	188.532	6,8%	216.055	7,4%	27.523	14,6%
Oplevelsesøkonomi i alt	307.671	11,1%	339.598	11,6%	31.927	10,4%

Kilde: Danmarks Statistik RAS.

Af tabellen ses det endvidere, at oplevelsesøkonomien udgør 10,5 procent af den samlede beskæftigelse i Skanderborg Kommune i 2019. Det er nogenlunde i overensstemmelse med andelen i Region Midtjylland (11,0 procent) og hele landet (11,6 procent). De kreative erhverv udgør 5,3 procent af beskæftigelsen i Skanderborg Kommune i 2019, mens oplevelser udgør 5,2 procent.

Skanderborg Kommune ligner regionen og hele landet ved, at væksten er lavere i kreative erhverv end for oplevelsesdelen. Kommunen oplever større relativ beskæftigelsesudvikling i begge kategorier, end man leverer på regions- og landsplan.

Detailhandel

Den midtjyske detailhandel er på en række fronter under forandring. Der er gennem de seneste ti år sket en forskydning af detailhandlens beskæftigelse. ‘Supermarkeder, varehuse mv.’, der også indeholder købmænd og discountbutikker, udgør en større andel af detailhandlen, mens beskæftigelsen i ‘Specialiseret detailhandel’ er faldende. Handel med biler og udstyr hertil ligger stabilt, og så er der kommet en ny spiller, som er vokset med 350 procent i perioden 2008 til 2019 – internethandel.

Skanderborg Kommunes detailhandel ligner i det store hele detailhandlen i såvel Region Midtjylland som hele landet. Den samlede detailhandel udgør 12,5 procent af den private sektor i Skanderborg Kommune i 2019. I regionen var det 14,3 procent af den private beskæftigelse, man fandt her, mens det på landsplan var 13,5 procent.

‘Supermarkeder, varehuse mv.’ står for 5,2 procent af den private beskæftigelse i Skanderborg Kommune i 2019, hvilket er i overensstemmelse med gennemsnittet i regionen og hele landet. Den ‘Specialiserede detailhandel’ udgør 4,3 procent af den private beskæftigelse i Skanderborg Kommune, hvilket er mindre end andelen for regionen og hele landet.

‘Handel med biler og udstyr’ udgør 2,4 procent af den private beskæftigelse i Skanderborg Kommune i 2019. Således ligner kommunens andel den generelle i regionen (2,3 procent) og hele landet (2,1 procent).

I internethandlen var der 106 beskæftigede i Skanderborg Kommune i 2019, svarende til 0,5 procent af den private beskæftigelse i kommunen. Det er på samme niveau som landsplan (0,5 procent) og i Region Midtjylland, hvor der er 3.260 beskæftigede i branchen svarende til 0,7 procent af den private beskæftigelse, jf. Tabel 2.

Tabel 2. Beskæftigelse og andel af privat sektor efter område, 2015 og 2019

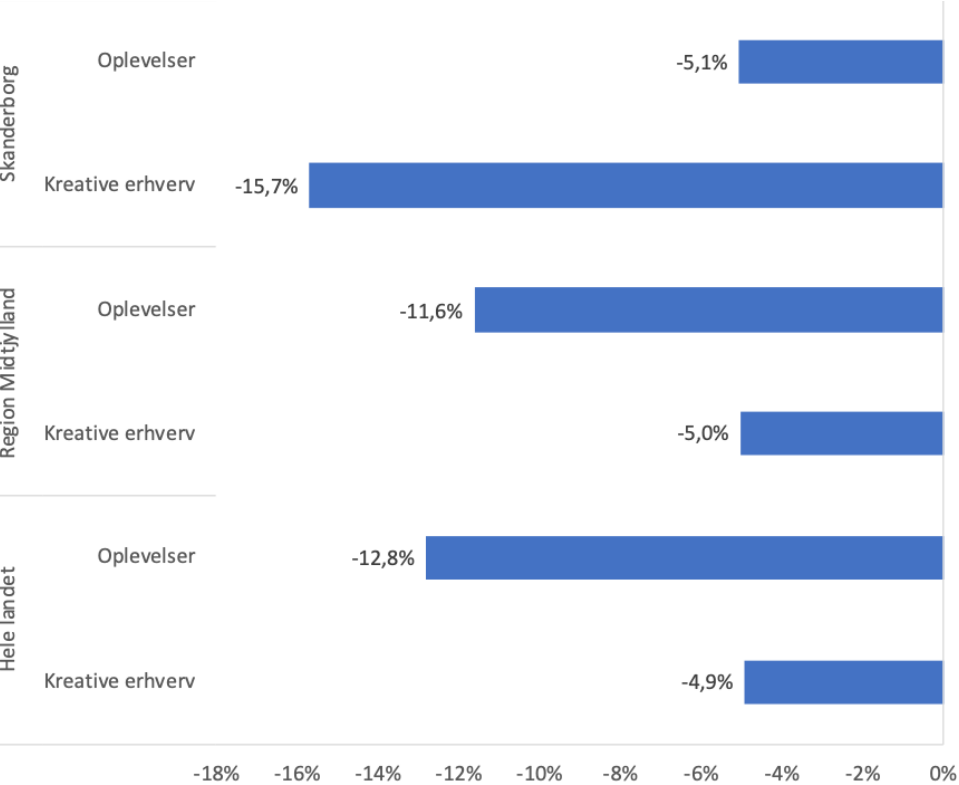
	2015		2019		Vækst	
	Beskæftigede	Andel af privat sektor	Beskæftigede	Andel af privat sektor	Antal	Procent
Skanderborg Kommune						
Detailhandel med biler og udstyr	442	2,4%	511	2,4%	69	15,6%
Supermarkeder, varehuse mv.	861	4,7%	1.096	5,2%	235	27,3%
Specialiseret detailhandel	856	4,6%	899	4,3%	43	5,0%
Internethandel	46	0,2%	106	0,5%	60	130,4%
Detailhandel i alt	2.205	11,9%	2.612	12,5%	407	18,5%
Region Midtjylland						
Detailhandel med biler og udstyr	9.667	2,2%	10.655	2,3%	988	10,2%
Supermarkeder, varehuse mv.	24.255	5,6%	25.858	5,5%	1.603	6,6%
Specialiseret detailhandel	27.551	6,3%	27.705	5,9%	154	0,6%
Internethandel	1.966	0,5%	3.260	0,7%	1.294	65,8%
Detailhandel i alt	63.439	14,6%	67.478	14,3%	4.039	6,4%
Hele landet						
Detailhandel med biler og udstyr	38.612	2,0%	42.176	2,1%	3.564	9,2%
Supermarkeder, varehuse mv.	99.598	5,3%	105.613	5,2%	6.015	6,0%
Specialiseret detailhandel	118.919	6,3%	118.542	5,8%	-377	-0,3%
Internethandel	5.956	0,3%	10.028	0,5%	4.072	68,4%
Detailhandel i alt	263.085	14,0%	276.359	13,5%	13.274	5,0%

Kilde: Danmarks Statistiks RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Overordnet set har der været flot vækst inden for oplevelsesøkonomien i perioden 2015 til 2019. Hvad der sket herefter, er en anden historie. COVID-19 lukkede hele oplevelsesøkonomien ned gentagne gange, og det har sat et markant præg på branchen.

Figur 1 viser, hvordan beskæftigelsesudviklingen er gået fra fjerde kvartal 2019 til fjerde kvartal 2020. Kort sagt: fem års beskæftigelsesfremgang er tabt på gulvet på grund af coronanedlukninger.

Figur 1. Beskæftigelsesudvikling oplevelsesøkonomi efter område, 2019K4-2020K4

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik.

I Skanderborg Kommune er beskæftigelsen i oplevelsesdelen faldet med 5,1 procent fra fjerde kvartal 2019 og til fjerde kvartal 2020. I regionen er oplevelser gået 11,6 procent tilbage, mens der på landsplan er 12,8 procent færre beskæftigede. Kommunens fald er mindre end gennemsnittet i regionen og for hele landet.

De kreative erhverv har ligeledes oplevet en nedgang i beskæftigelsen. Kommunen oplever en voldsom tilbagegang på 15,7 procent. Det skal sammenlignes med fald i regionen på 5,0 procent og i hele landet på 4,9 procent. Det ser derfor ud til, at de kreative erhverv er særligt hårdt ramt i Skanderborg Kommune af nedlukningerne forårsaget af COVID-19.

Tabel 2 viser endvidere detailhandlens beskæftigelsestal for 2015 samt beskæftigelsesudviklingen fra 2015 til 2019 inden for detailhandlen. Samlet set er beskæftigelsen i detailhandlen vokset med 407 beskæftigede i Skanderborg Kommune, svarende til 18,5 procent. I regionen er den samlede detailhandel vokset med 6,4 procent, mens væksten på landsplan var 5,0 procent. Skanderborg Kommunes detailhandel oplever således en markant vækst i perioden fra 2015 til 2019.

‘Supermarkeder, varehuse mv.’ er i Skanderborg Kommune vokset med 27,3 procent i perioden. Det er betydeligt mere end væksten i regionen og hele landet, som har været på henholdsvis 6,6 procent 6,0 procent.

Den ‘Specialiserede detailhandel’ er ligeledes vokset i Skanderborg Kommune - her med 5,0 procent. I både Region Midtjylland og hele landet holdes status quo med henholdsvis 0,6 procents vækst og 0,3 procents tilbagegang.

‘Detailhandel med biler og udstyr’ er også vokset i Skanderborg Kommune – og igen lidt mere end gennemsnittet for regionen og på landsplan.

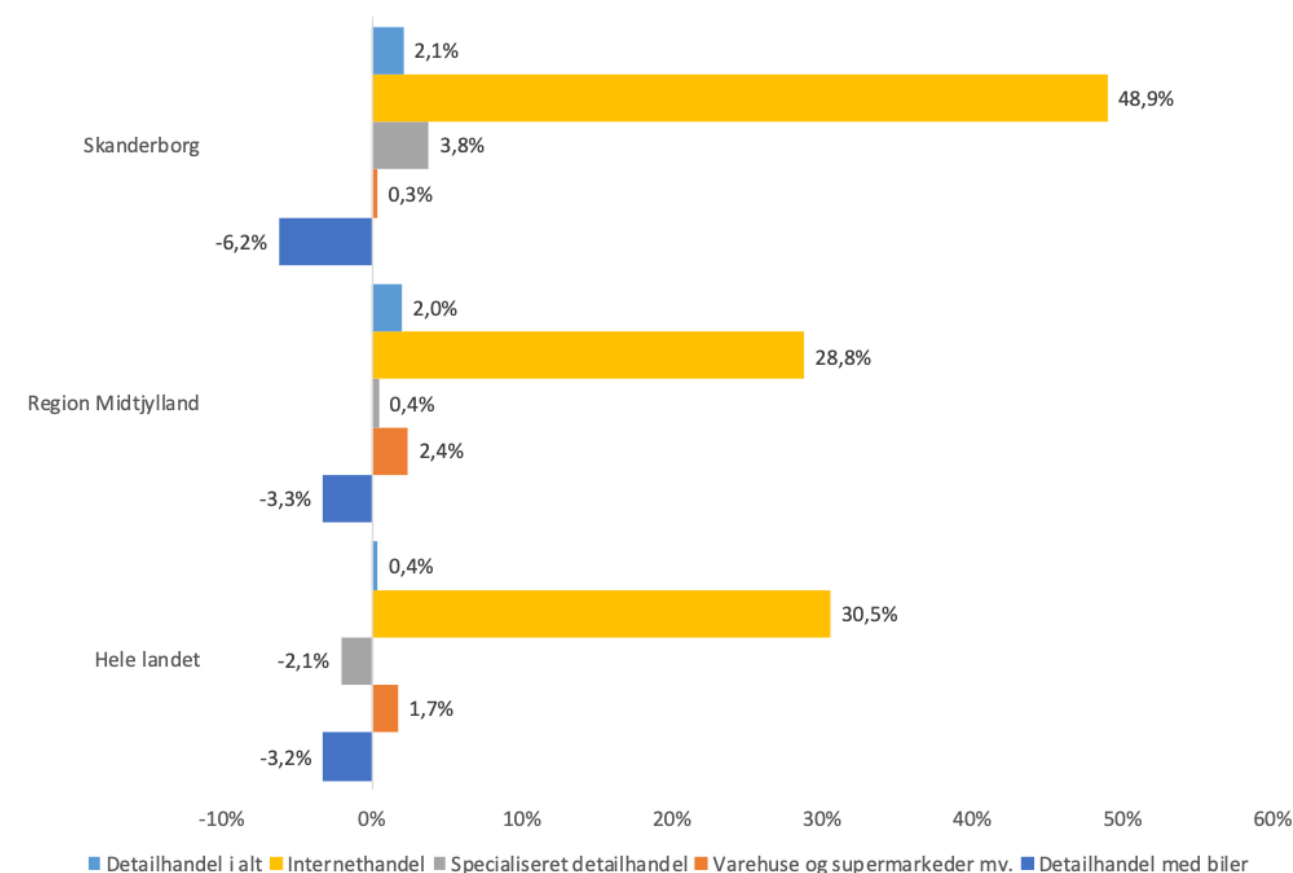
Inden for ‘Internethandlen’, har der været en markant beskæftigelsesvækst i perioden 2015 til 2019. Væksten i Skanderborg Kommune fra 2015 til 2019 var 130,4 procent, hvilket altså svarer til mere end en fordobling af beskæftigelsen. Det er også en større vækst end man finder generelt i regionen og hele landet, som er gået henholdsvis 65,8 procent og 68,4 procent frem.

Coronakrisen har også haft indflydelse på detailhandlen, hvilket ses af Figur 2, som viser beskæftigelsesudviklingen fra fjerde kvartal 2019 til fjerdekvarter 2020 i Skanderborg Kommune, Region Midtjylland og hele landet.

Overordnet set er detailhandlen status quo i hele landet med en vækst på 0,4 procent, mens den i regionen er vokset med 2,0 procent. I Skanderborg Kommune er detailhandlen vokset 2,1 procent.

Coronakrisen har været hård ved den danske bilhandel, hvor beskæftigelsen i hele landet er gået 3,2 procent tilbage. Tilbagegangen er på samme niveau i regionen (3,3 procent), mens detailhandel med biler i Skanderborg Kommune er gået 6,2 procent tilbage, hvorfor kommunen er relativt hårdt ramt på dette område.

Figur 2. Beskæftigelsesudvikling i detailhandel efter område, 2019K4-2020K4

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik.

Beskæftigelsesvæksten i ‘Varehuse og supermarkeder mv.’ ligger i Skanderborg Kommune på 0,3 procent, hvilket er en smule under gennemsnittet i regionen og hele landet, som er henholdsvis 2,4 procent og 1,7 procent.

Den ‘Specialiserede detailhandel’ i Skanderborg Kommune har en tilvækst på 3,8 procent i perioden. På landsplan er der en tilbagegang på 2,1 procent, mens regionen er status quo mere eller mindre.

På internethandlen er der i kommunen været en beskæftigelsesfremgang på 48,9 procent, hvilket er mere end i Region Midtjylland og hele landet, der er vokser med henholdsvis 28,8 procent og 30,5 procent det seneste år. Det er uden tvivl en afledt effekt af COVID-19, at der er kommet yderligere gang i handel over internettet. ■

Erhvervsmæssig potentiale med udgangspunkt i cirkulær økonomi

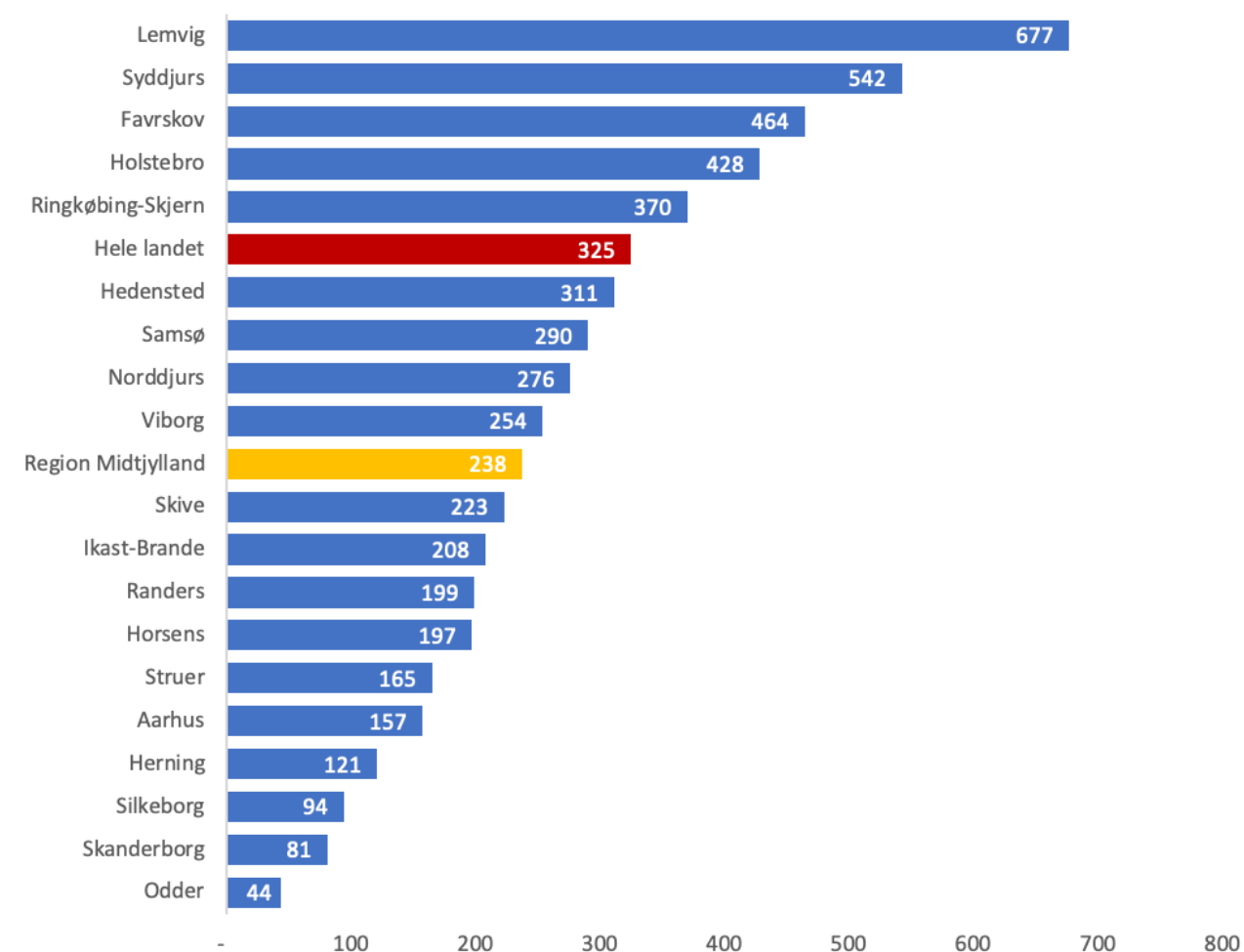
Kapitel 2

Stor variation i industriens energiforbrug

I forbindelse med kommunerapporterne sætter vi fokus på erhvervsstatistikker, der kan relateres til klima-, miljø- og cirkulærøkonomi. I første omgang ser vi nærmere på udviklingen i industriens energiforbrug. For ligesom industrien er en væsentlig bidragsyder til beskæftigelse og eksport, er det også en af de største energiforbrugere. Og der er store regionale og kommunale forskelle i industrivirksomhedernes forbrug.

Figur 1. Energiforbrug pr. medarbejder i industrien, Gigajoules (Gj), 2018

Kilde: Danmarks Statistik ENEGEO. Beregninger foretaget af eStatistik.

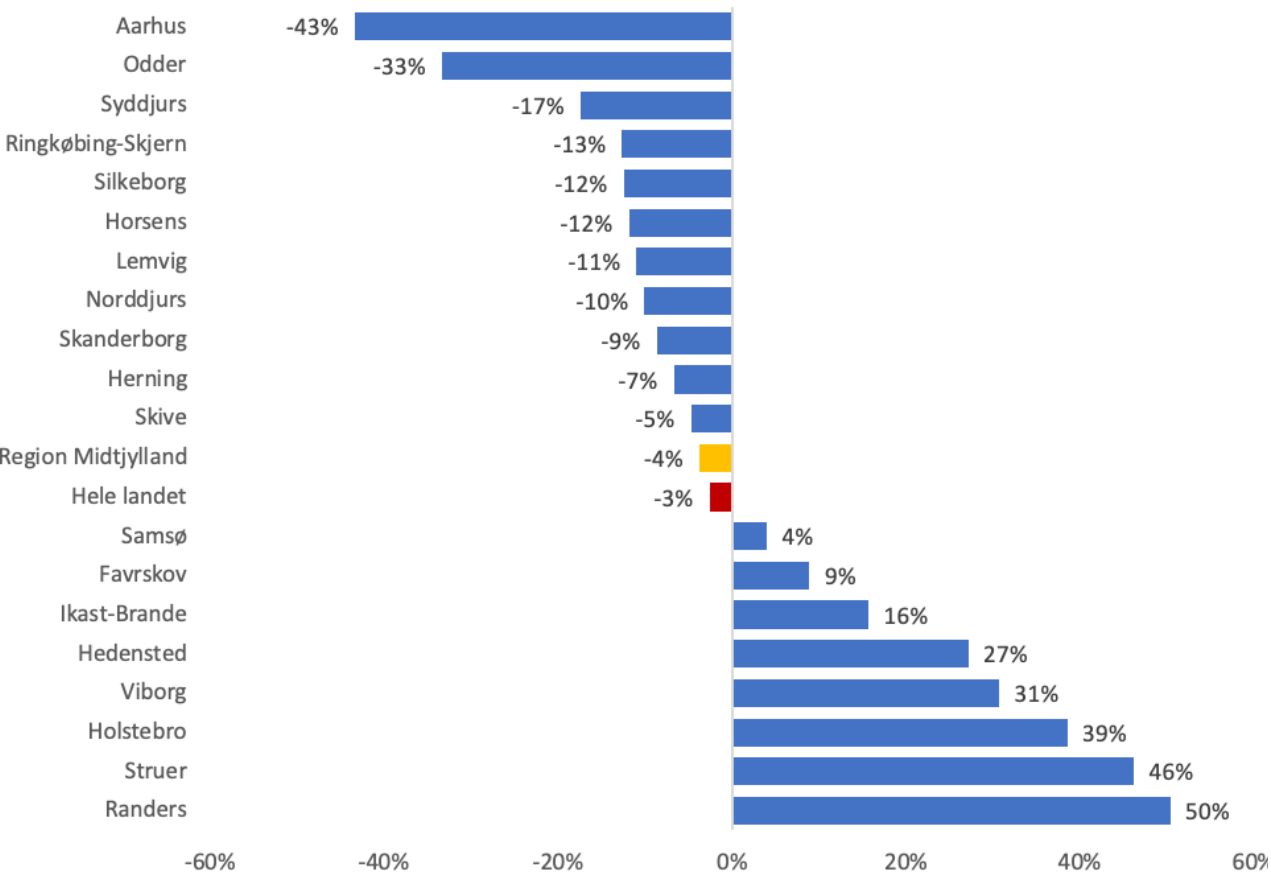
Figur 1 viser energiforbruget per industrimedarbejder i Region Midtjyllands kommuner. Og her kommer de store forskelle til udtryk. I Danmark er det gennemsnitlige energiforbrug i industrien 325 Gj per beskæftigede, mens det i Region Midtjylland er 238 Gj. I Region Midtjylland ligger det største energiforbrug per medarbejder i industrien hos Lemvig med 677 Gj, hvorimod det laveste forbrug er i Odder med et forbrug på 44 Gj.

Det store forbrug i Lemvig hænger sammen med kommunens store industrivirksomhed Cheminova. Forskellen i forbruget på tværs af regionen skal således ses i lyset af den type industri, man har i den enkelte kommune.

Kigger vi på, hvordan udviklingen har været i energiforbrug i perioden 2012 til 2018, er der stor spredning på regionens kommuner. I Aarhus Kommune er energiforbruget per medarbejder i industrien blevet 43 procent mindre i perioden, mens det er vokset med 50 procent i Randers Kommune, jf. Figur 2.

På landsplan er energiforbruget per medarbejder i industrien gået 3 procent tilbage, og i Region Midtjylland er det også blevet mindre. Her med 4 procent.

Figur 2. Udvikling i industriens energiforbrug pr. medarbejder, Gigajoules (Gj), 2012-2018

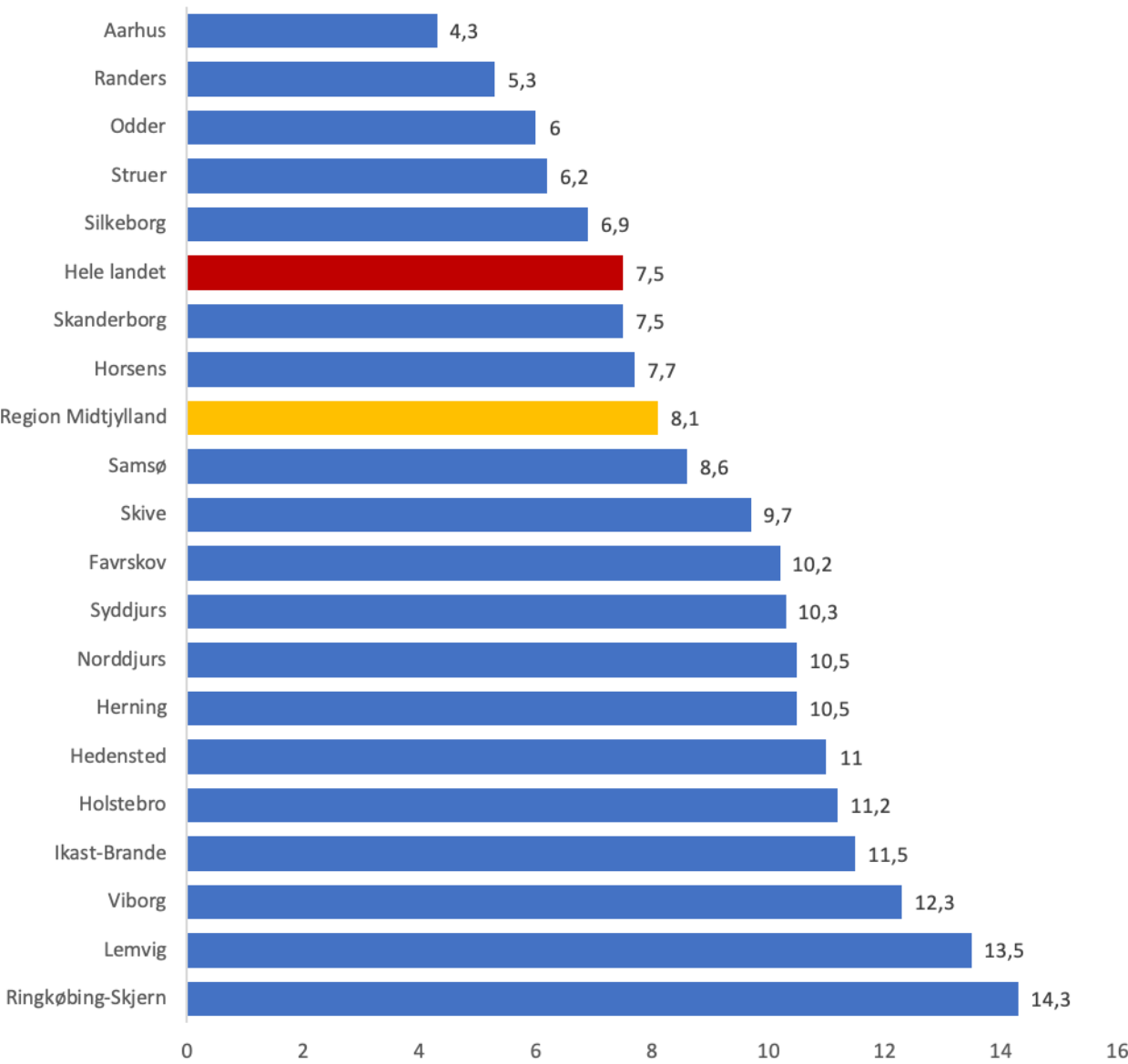

Kilde: Danmarks Statistik ENEGEO. Beregninger foretaget af eStatistik.

En meget væsentlig årsag til det nedbragte energiforbrug i industrien er et generelt ønske om at nedbringe CO2-udledningen. Nedenstående Figur 3 viser, hvor meget CO2 der udledes fra regionens kommuner per indbygger.

Generelt i Danmark udledte hver dansker 7,5 ton CO2 i 2018, jf. Figur 3. I Region Midtjylland var udledningen lidt højere med 8,1 ton CO2. Figur 3 viser en sammenhæng mellem industri og CO2-udledning, hvor de industritunge kommuner, som eksempelvis Ringkøbing-Skjern og Lemvig, har den største udledning.

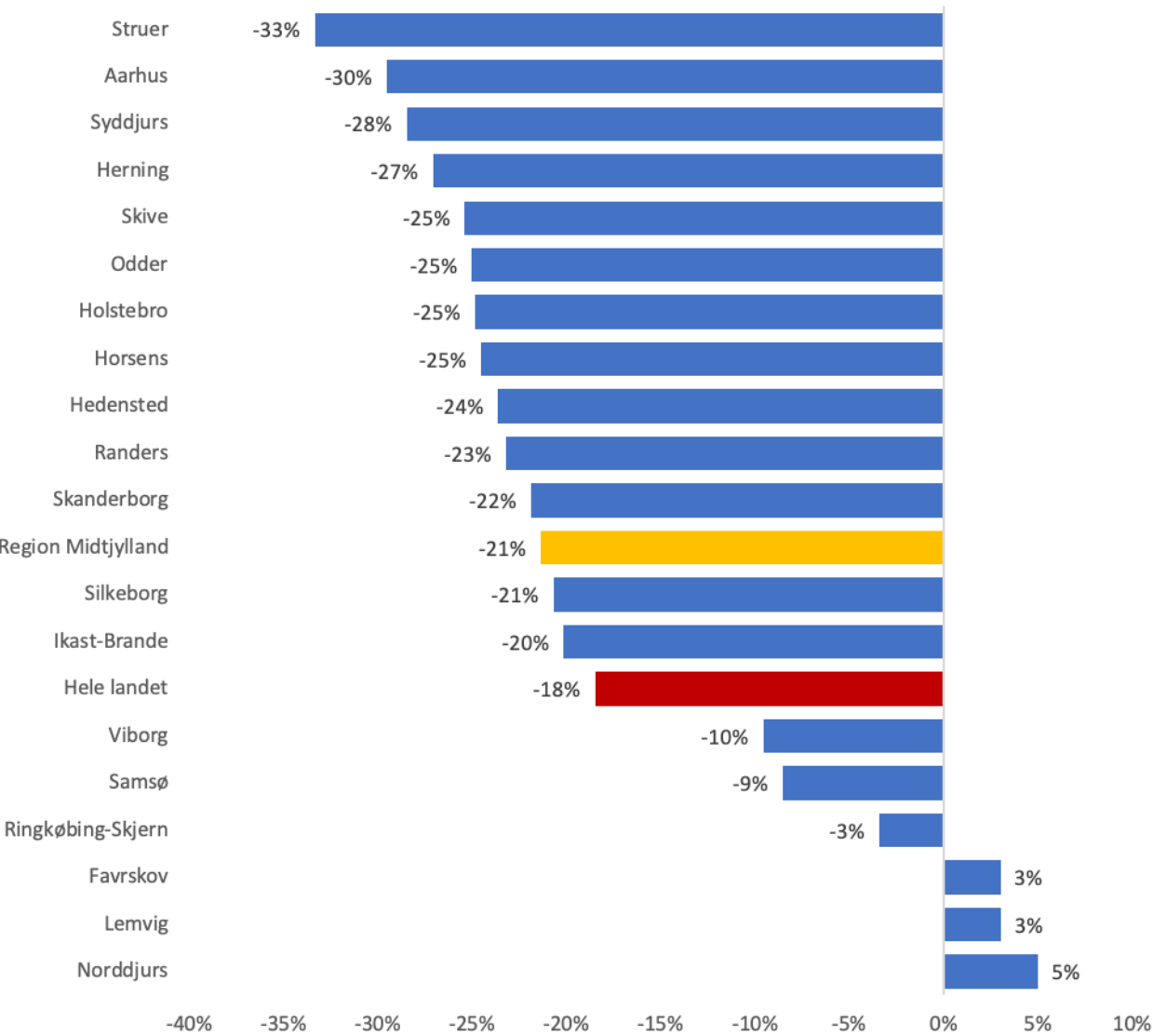
Figur 3. CO2-udledning per indbygger, ton, 2018

Kilde: Energi- og CO2-regnskabet i Energistyrelsen. Beregninger foretaget af eStatistik.

Ser vi på udviklingen i CO2-udledning, er der en tydelig reduktion i perioden 2012 til 2018, jf. Figur 4. CO2-udledningen er faldet med 18 procent på landsplan, mens den i regionen er blevet 21 procent mindre. Størst reduktion i udledningen af CO2 i perioden, findes i Struer, mens kun tre kommuner har haft en øget udledning. ■

Figur 4. Udvikling i CO2-udledning, relativ, 2012-2018

Kilde: Energi- og CO2-regnskabet i Energistyrelsen. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervsstruktur i Skanderborg Kommune 2021

Kapitel 3.

- Højeste beskæftigelsesvækst i Region Midtjylland i perioden 2016 til 2019
- Netto tilflytning af virksomheder fra andre kommuner.
- Klar styrkeposition i 'IT/kommunikation'
- Iværksætterne er stærke med høj etablerings- og overlevelsesrate
- Under COVID-19 leveres stadig økonomisk fremgang og høj overlevelsesrate

Beskæftigelsen i Skanderborg Kommune, (alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet), er steget de seneste år. I 2019 var i alt 28.054 beskæftigede, hvilket er 2.725 flere end i 2015, hvor der var 25.329 beskæftigede i Skanderborg Kommune. Dermed er den samlede beskæftigelse vokset med 10,8 procent i perioden 2015 til 2019. Denne stigning skabes i høj grad i den private sektor, som i perioden har haft en beskæftigelsesvækst på 13,3 procent, svarende til 2.467 flere beskæftigede.

Dermed er den samlede beskæftigelse vokset med 10,8 procent i perioden 2015 til 2019

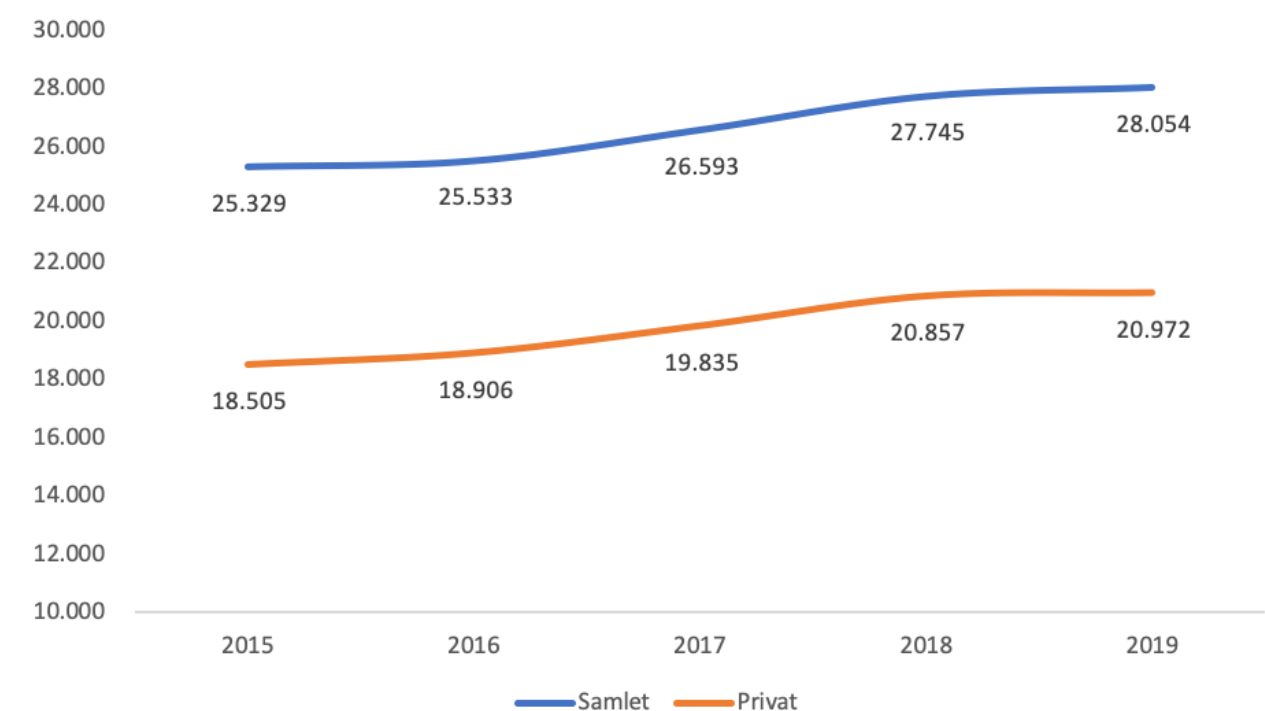

I et større perspektiv kan det konstateres, at beskæftigelsen i Skanderborg Kommune nu er over niveauet før Finanskrisen i 2008

I et større perspektiv kan det konstateres, at beskæftigelsen i Skanderborg Kommune nu er over niveauet før Finanskrisen i 2008. I 2019 var den private beskæftigelse i kommunen 16,0 procent over 2008-niveau, mens den samlede beskæftigelse i Skanderborg Kommune var 12,7 procent højere i 2019 end i 2008.

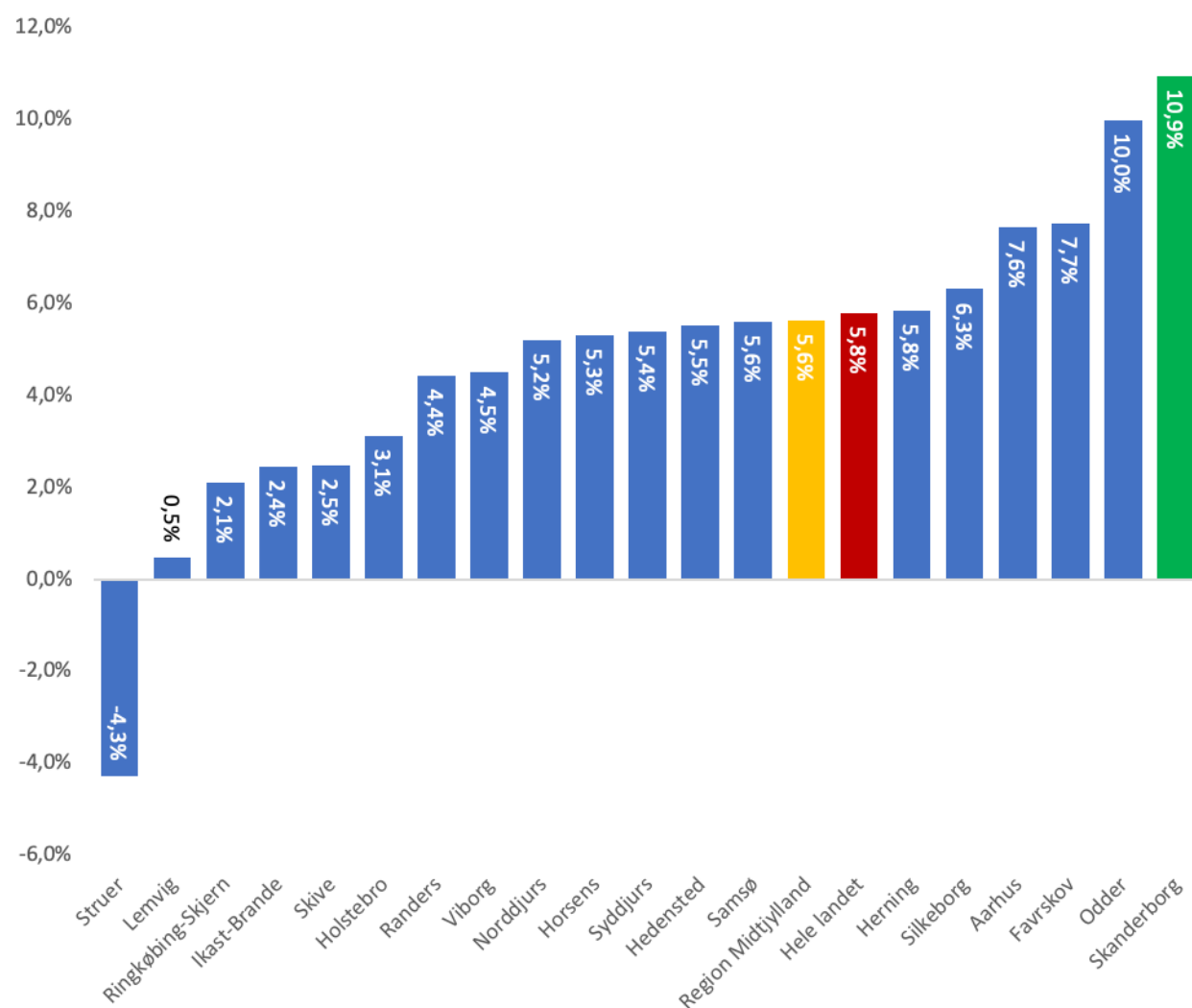
Sammenlignet med gennemsnittet i Region Midtjylland og hele landet, opnår beskæftigelsen i Skanderborg Kommune flotte udviklingstal. I regionen er den samlede beskæftigelse to procent over 2008-niveau i 2019, og den private er tre procent over. I hele landet er den samlede beskæftigelse tre procent over, mens den private sektor beskæftiger fem procent flere i 2019 end i 2008.

Figur 1. Beskæftigelse i Skanderborg Kommune, samlet og privat, november 2015-november 2019

Kilde: Danmarks Statistik RAS. Beregninger foretaget af eStatistik. Beskæftigelsen udtrykker alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet.

Figur 2. Relativ udvikling i beskæftigelse, private sektor, november 2016-november 2019

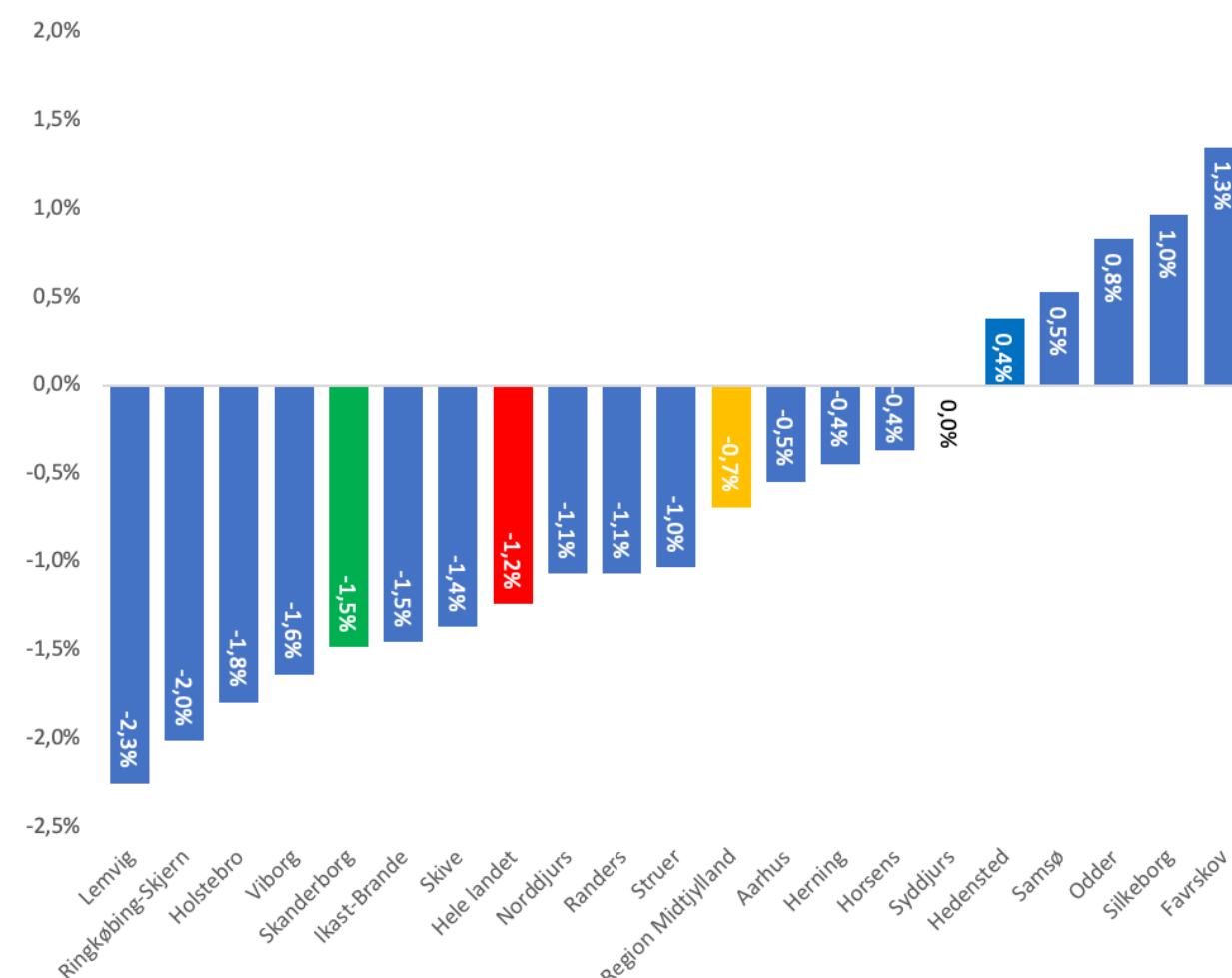
Kilde: Danmarks Statistik RAS. Beregninger foretaget af eStatistik. Beskæftigelsen udtrykker alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet.

Fokuseres der alene på den private sektors beskæftigelsesudvikling i perioden 2016 til 2019, ses det, at udviklingen i Skanderborg Kommune ligger helt i top. Den private sektor i Skanderborg Kommune er vokset med hele 10,9 procent i perioden 2016 til 2019, hvilket også er højere end væksten i Region Midtjylland og hele landet, hvor der har været en beskæftigelsesvækst på henholdsvis 5,6 procent og 5,8 procent, jf. Figur 2.

Ovenstående tal er fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, hvor såvel lønmodtagere som selvstændige er opgjort efter deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet. Bruges i stedet lønmodtagerstatistikken, hvor alle job er opgjort, er det muligt at undersøge beskæftigelsesudviklingen fra 2019 til 2020. Her ser det overordnede billede markant anderledes ud, jf. nedenstående Figur 3.

Den private sektor i Skanderborg Kommune er vokset med hele 10,9 procent i perioden 2016 til 2019, hvilket også er højere end væksten i Region Midtjylland og hele landet

Figur 3. Relativ udvikling i antal lønmodtagerjob i den private sektor 2019-2020

Kilde: Danmarks Statistik. Specialkørsler Lønmodtagerstatistikken LBESK. Målene er opgjort som et gennemsnit af beskæftigelsen på kvartaler. Beskæftigelsen i LBESK udtrykker alle lønmodtagerjob på arbejdssteder, dvs. at selvstændige ikke indgår samt at én person kan besidde flere job i modsætning til RAS, der opgør antal beskæftigede i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet

Lønmodtagerstatistikken viser, at antallet af job i hele landet i gennemsnit er gået 1,2 procent tilbage fra 2019 til 2020. I Region Midtjylland var tilbagegangen på 0,7 procent, mens der i Skanderborg Kommune har været en tilbagegang på 1,5. Dermed er beskæftigelsesudviklingen i Skanderborg Kommune fra 2019 til 2020 en smule hårdere ramt end gennemsnittet i regionen og på landsplan. I absolutte tal er der tale om et fald på 285 beskæftigede i kommunen.

Erhvervslivet har gennem det seneste år stået over for udfordringer som følge af COVID-19-pandemien, der har medført nedlukninger og hjemsendelser og markant ændrede markedsvilkår for store dele af erhvervslivet. Coronatiden har også afstedkommet adfærdsmæssige ændringer hos forbrugere, som har efterspurgt nye løsninger på gamle udfordringer.

Det er derfor ikke overraskende, at der har været forskydninger i beskæftigelsen i landets kommuner. Fra at der blot var én kommune i regionen i Figur 2, som havde negativ beskæftigelsesvækst i perioden 2016 til 2019, har der det seneste år kun været beskæftigelsesfremgang i fem af regionens 19 kommuner. Skanderborg er ikke blandt disse fem.

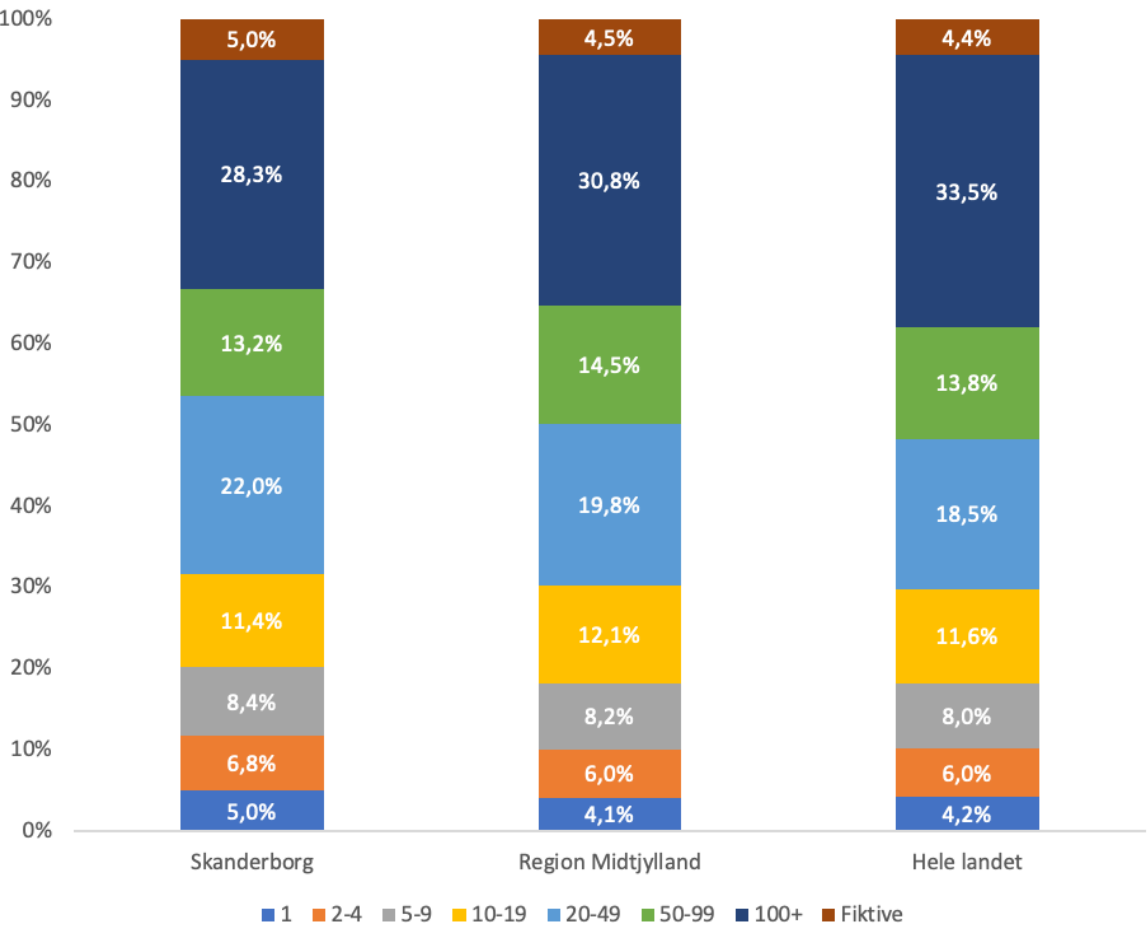
Flere beskæftigede i mellemstore arbejdssteder

Beskæftigelsen fordelt på arbejdsstedsstørrelse i Skanderborg Kommune adskiller sig fra det generelle billede i Danmark og Region Midtjylland, jf. Figur 4.

Der er en umiddelbar lille forskel i koncentrationen af job i den største gruppering af arbejdsstedsstørrelser. Figur 4 viser, at 28,3 procent af beskæftigelsen i Skanderborg Kommune er at finde på de større arbejdssteder med 100 eller flere ansatte i 2019. Til sammenligning findes 30,8 procent af beskæftigelsen på denne størrelse arbejdssteder i Region Midtjylland. Kigger vi på hele landet, er godt en tredjedel af beskæftigelsen at finde på de største arbejdssteder, helt nøjagtigt 33,5 procent.

Blandt virksomhederne, der har 20 til 49 medarbejdere, har kommunen relativt mange job. I denne kategori finder man 22,0 procent af beskæftigelsen i kommunen, hvor regionen og landet har henholdsvis 19,8 procent og 18,5 procent.

Figur 4. Job fordelt relativt på arbejdsstedsstørrelse og område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik. Erhvervsbeskæftigelsen ERHV. ERHV indeholder såvel lønmodtagere som selvstændige og alle job en beskæftiget måtte have.

Kigger vi beskæftigelsesudviklingen på arbejdsstedsstørrelser i perioden 2016 til 2019, er det i de mellemstore og store virksomheder med 50 eller flere ansatte, at der opleves størst jobvækst på regions- og landsplan. Det er også i denne virksomhedsgruppe, at Skanderborg Kommune oplever den største fremgang – her på hele 15,2 procent, jf. Tabel 1. Det skal sammenlignes med en vækst på 6,4 procent i Region Midtjylland og 5,0 procent på landsplan.

Mikrovirksomheder, med en til ni ansatte, har haft en lille beskæftigelsesfremgang i Skanderborg Kommune. Der er kommet 1,0 procent flere beskæftigede i Skanderborg Kommune i perioden, mens regionens andel er vokset med 0,4 procent. På landsplan er der 1,1 procent flere beskæftigede på disse arbejdssteder.

På de små arbejdssteder, 10-49 ansatte, er væksten i Skanderborg Kommune lidt større end den generelle i regionen og på landsplan. Skanderborg Kommune har haft en vækst på 8,4 procent mod 5,5 procent i regionen og 4,5 procent på landsplan.

Samlet set er der jobvækst i Skanderborg Kommune i perioden 2016 til 2019 på 9,4 procent. I Region Midtjylland og hele Danmark oplever man en samlet fremgang på henholdsvis 4,6 procent og 4,1 procent.

Tabel 1. Udvikling i antal job opgjort efter arbejdsstedsstørrelse og område 2016-2019

	Mikro	Små	Mellemstore og store	Fiktive	Alle
Skanderborg Kommune	1,0%	8,4%	15,2%	6,8%	9,4%
Region Midtjylland	0,4%	5,5%	6,4%	-0,9%	4,6%
Hele landet	1,1%	4,5%	5,0%	3,3%	4,1%

Kilde: Danmarks Statistik. Erhvervsbeskæftigelsen ERHV. Mikrovirksomheder består af virksomheder med 1-9 ansatte, små virksomheder består af 10-49 ansatte, mens mellemstore og store virksomheder består af 50 eller flere ansatte.

Slutteligt betragtes de fiktive arbejdssteder¹. Her har der været en vækst i Skanderborg Kommune på 6,8 procent. Beskæftigelsen på fiktive arbejdssteder i regionen er gået en anelse tilbage, mens der på landsplan har været en vækst på 3,3 procent. Udviklingen i denne gruppe kan påvirkes af registreringstekniske aspekter, hvor eksempelvis hjemmehjælpere er blevet tilknyttet et plejecenter i stedet for en fiktiv arbejdsplads. ■

Samlet set er der jobvækst i Skanderborg Kommune i perioden 2016 til 2019 på 9,4 procent

¹ Danmarks Statistik beskriver fiktive enheder således: En fiktiv enhed er en enhed, hvor personer uden et fysisk arbejdssted placeres. Dette gælder fx inden for rengøringsvirksomhed, forsikringsvirksomhed og social- og sundhedsvæsen. Ansættelsesforholdene bliver i disse tilfælde henført til fiktive arbejdssteder. Disse fiktive arbejdssteder indgår dog ikke i opgørelserne over antal arbejdssteder.

Skanderborg Kommune vokser stærkt på IT og kommunikation

Det er relevant at kigge på, hvilke brancher de beskæftigede arbejder i, og her er det nærliggende at dele beskæftigelsen op i ressourceområder.

Ressourceområder er også kendt som kompetenceklynger eller styrkepositioner, da de netop er opstået efter en analyse af, hvor dansk erhvervsliv havde nogle udprægede styrkepositioner i eksportøjemed. Fordelen ved at bruge denne opdeling i stedet for de traditionelle brancher er, at hele værdikæden er samlet – fra primære erhverv over fremstillingserhverv til støtteerhverv og endelig serviceerhverv. Det betyder, at kigger man eksempelvis på ressourceområdet 'Fødevarer' er alle led fra hav og jord til bord samt den afledte beskæftigelse medregnet.

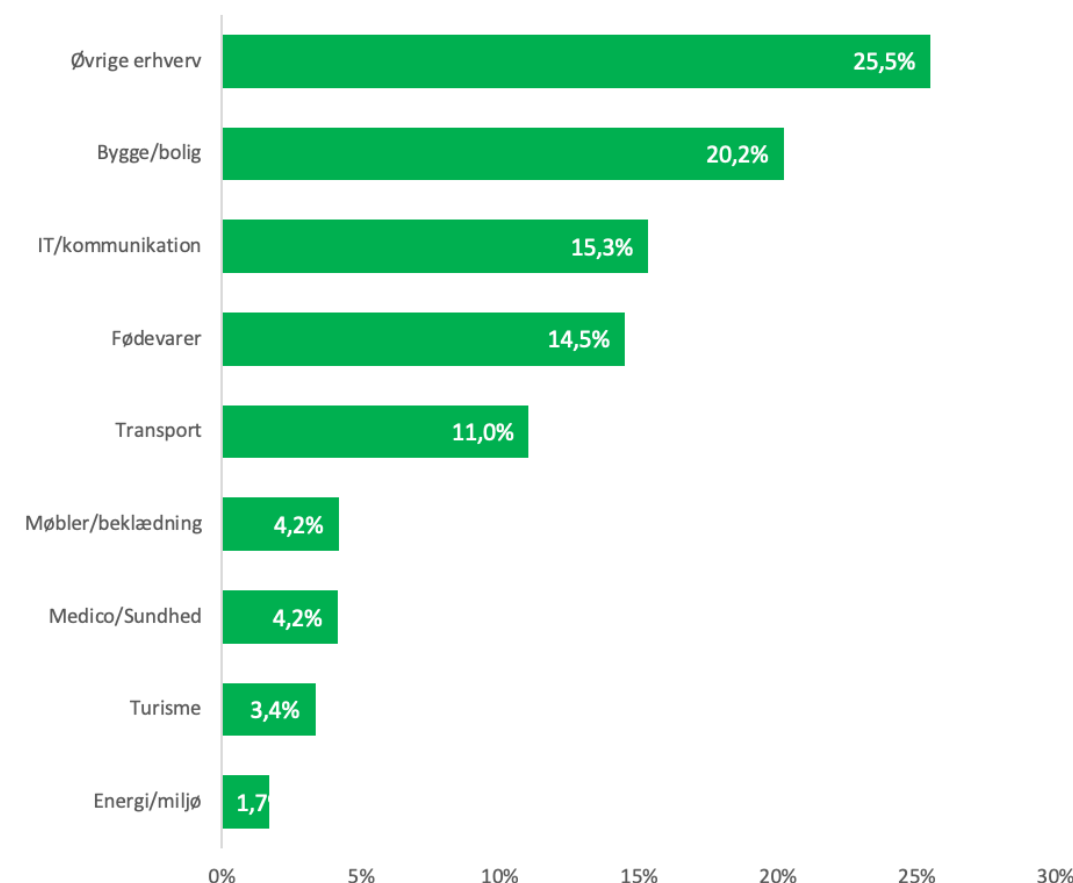
I Skanderborg Kommune er det særligt to ressourceområder, som står for en stor del af beskæftigelsen – det er 'Øvrige erhverv' og 'Bygge/bolig'

I Skanderborg Kommune er det særligt to ressourceområder, som står for en stor del af beskæftigelsen – det er 'Øvrige erhverv' og 'Bygge/bolig'. 'IT/kommunikation', 'Fødevarer' og 'Transport' har dog også store andele af beskæftigelsen (mere end 10 procent hver).

'Øvrige erhverv' er den største af disse med 25,5 procent af kommunens private beskæftigelse. Dette ressourceområde anses ikke som en potentiel styrkeposition i sig selv, da det er en gruppering af 236 overvejende hjemmemarkedsorienterede brancher, som ikke umiddelbart passer ind i de øvrige styrkepositioner. En nærmere branchefordeling af 'Øvrige erhverv' findes i tabel 3.

Skanderborg Kommune har som nævnt en del beskæftigelse i 'Bygge/bolig', der helt præcist står for 20,2 procent af den private beskæftigelse. Dernæst følger 'IT/kommunikation', 'Fødevarer' og 'Transport', der har henholdsvis 15,3 procent, 14,5 procent og 11,0 procent af kommunens private beskæftigelse, jf. Figur 5.

Figur 5. Privat beskæftigelse fordelt på ressourceområder, Skanderborg Kommune, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

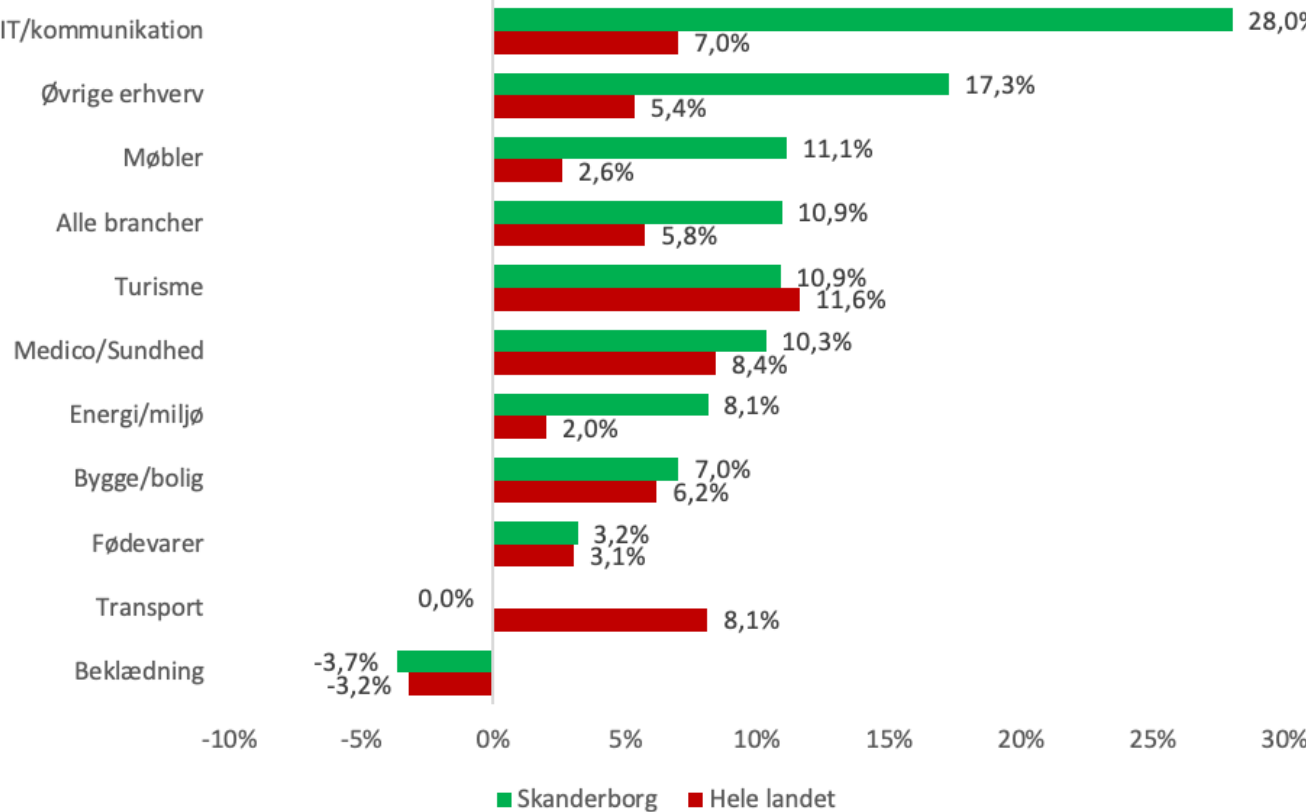
Den private beskæftigelse i Skanderborg Kommune var som nævnt vokset med 10,9 procent i perioden 2016 til 2019, hvilket er over udviklingen på landsplan. Hvordan væksten fordeler sig på ressourceområder, ses det, at alle ressourceområder på landsplan på nær 'Beklædning' har oplevet vækst. Det er også tilfældet i Skanderborg Kommune, hvor 'Transport' dog holder status quo, jf. nedenstående Figur 6.

'IT/kommunikation', der stod for 15,3 procent af den private beskæftigelse i 2019, har præsteret den højeste vækst med en fremgang på 28,0 procent i perioden. På landsplan er dette ressourceområde gået 7,0 procent frem. Flere ressourceområder klarer sig markant bedre end landsgennemsnittet (og kun få klarer sig værre). Eksempelvis bør 'Møbler' nævnes som en succes, hvor kommunen går frem med hele 11,1 procent, og derved opnår en betydeligt højere vækst end landets 2,6 procent.

Det største relative fald i beskæftigelsen i Skanderborg Kommune finder man i 'Beklædning'. Her har der været et fald på 3,7 procent. På landsplan er dette ressourceområde gået tilbage med 3,2 procent.

'Øvrige erhverv', som er kommunens største ressourceområde, havde i perioden en vækst på 17,3 procent. På landsplan er her en fremgang på 5,4 procent. De tre andre store ressourceområder, som endnu ikke er beskrevet her; 'Bygge/bolig', 'Transport' og 'Fødevarer', havde henholdsvis en fremgang på 7,0 procent, 0,0 procent og 3,2 procent. Blandt disse ressourceområder er det kun i 'Transport', at kommunen adskiller sig betydeligt fra landsudviklingen (med 8,1 procentpoint).

Figur 6. Beskæftigelsesudvikling fordelt på ressourceområder, Skanderborg Kommune og hele landet, 2016-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Tabel 2 viser, hvordan beskæftigelsen i de enkelte styrkepositioner fordeler sig i forhold til styrkepositionens samlede værdikæde. Tabellen fremhæver desuden positioner, hvor Skanderborg Kommune har en erhvervsspecialisering, hvilket vil sige, at der er relativt flere beskæftigede end generelt på landsplan. Det viser farvemarkeringerne.

Som det ses af tabellen, har Skanderborg Kommune en række specialiseringer. Særligt inden for fremstillingserhverv og støtteerhverv er der relativt flere beskæftigede i Skanderborg Kommune end på landsplan.

I alt var der i kommunen 566 beskæftigede i de primære erhverv i 2019, hvor langt størstedelen var inden for 'Fødevarer'. Inden for primære erhverv er det i 'Bygge/bolig', at kommunen opnår specialisering med 176 beskæftigede for hver 100 på landsplan. Samlet i de primære erhverv er der i kommunen 88 beskæftigede for hver 100 i hele landet.

Der ses også en generel specialisering inden for fremstillingserhvervene, hvilket kan tilskrives fire forskellige ressourceområder, som har en relativ stor beskæftigelsesandel i kommunen. For det samlede fremstillingserhverv havde kommunen 161 beskæftigede for hver 100 på landsplan. Det mest specialiserede ressourceområde i fremstillingserhvervene er 'IT/kommunikation' med hele 911 beskæftigede for 100 i hele landet. Det er også i netop dette felt, man finder Kamstrup, som uden sammenligning, er kommunens største private virksomhed målt på årsværk.

I støtteerhvervene opnår kommunen specialisering med 259 ansatte for hver 100 ansatte i landet. 'IT/kommunikation' er igen relativt til landsgennemsnittet det største ressourceområde.

Som tilføjelse kan man se, at kommunen har relativt få beskæftigede i serviceerhverv. Samlet set finder man 71,6 procent af beskæftigelsen i Skanderborg Kommunes private sektor. Det skal sammenlignes med 81,7 på landsplan. Det er særligt inden for 'Møbler' samt 'Turisme', at Skanderborg Kommune har relativt få beskæftigede i serviceerhverv. Her findes henholdsvis 63 og 68 beskæftigede for hver 100 på landsplan. Samlet er der 88 beskæftigede i kommunens serviceerhverv til hver 100 i landet.

Det mest specialiserede ressourceområde på tværs af værdikæden er igen 'IT/kommunikation', der tegner sig som en klar styrkeposition i kommunen

Tabel 2. Detaljeret erhvervsstruktur, Skanderborg Kommune, fordelt på ressourceområder, 2019

Ressourceområde	Primære erhverv	Fremstillingserhverv	Støtteerhverv	Serviceerhverv	I alt
Fødevarer	498	419	609	1.513	3.039
Møbler		296		143	439
Beklædning		13		433	446
Turisme				703	703
Bygge/bolig	68	1.080	35	3.053	4.236
IT/kommunikation		1.592	89	1.533	3.214
Transport		509		1.806	2.315
Energi/miljø		107		252	359
Medico/Sundhed		55		820	875
Øvrige erhverv		591		4.755	5.346
Alle ressourceområder	566	4.662	733	15.011	20.972

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervsspecialisering:

Lidt specialiseret, dvs. op til 1,5 gange landsgennemsnit
Specialiseret, dvs. fra 1,5 til 3 gange landsgennemsnit
Meget specialiseret, dvs. mindst 3 gange landsgennemsnit

Kigger vi på det andet led i tabellen, er der også flere ting, som springer i øjnene. Det mest specialiserede ressourceområde på tværs af værdikæden er igen 'IT/kommunikation', der tegner sig som en klar styrkeposition i kommunen. Her er 164 beskæftigede i Skanderborg Kommune for hver 100 på landsplan. Det er kun i serviceerhverv, at kommunen ikke er langt over landsgennemsnittet inden for dette område. I 'Fødevarer', 'Møbler' og 'Transport' opnår kommunen lette specialiseringer.

Tabel 3. Beskæftigelsen i 'Øvrige erhverv', fordelt på brancher, 2019

Branche	Beskæftigede
Industri	591
Handel	1.637
Internethandel	106
Finansiering og forsikring	273
Videnservice mv.	846
Operationel service	503
Undervisning og socialvæsen mv.	706
Kultur, fritid og andre serviceydelser mv.	684
I alt	5.346

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervsspecialisering:

Lidt specialiseret, dvs. op til 1,5 gange landsgennemsnit
Specialiseret, dvs. fra 1,5 til 3 gange landsgennemsnit
Meget specialiseret, dvs. mindst 3 gange landsgennemsnit

I Tabel 3 fremgår tidligere omtalte brancheopdeling af beskæftigelsen inden for ressourceområdet 'Øvrige erhverv'. I alt var der inden for ressourceområdet 5.346 beskæftigede.

Der er flest beskæftigede inden for branchen 'Handel', hvor 1.637 var beskæftigede, svarende til 31 procent af beskæftigelsen i dette ressourceområde. Det er vigtigt at pointere, at der her er tale om den handel, som ikke passer ind under et af de andre ressourceområderne. Her er også en let specialisering med 121 beskæftigede for 100 i landet.

Foruden 'Handel' er det kun 'Internethandel', der har nok beskæftigelse i forhold til landsgennemsnittet til en let specialisering. Her er dog ikke meget forskel, da kommunen har 103 beskæftigede for 100 i landet. ■

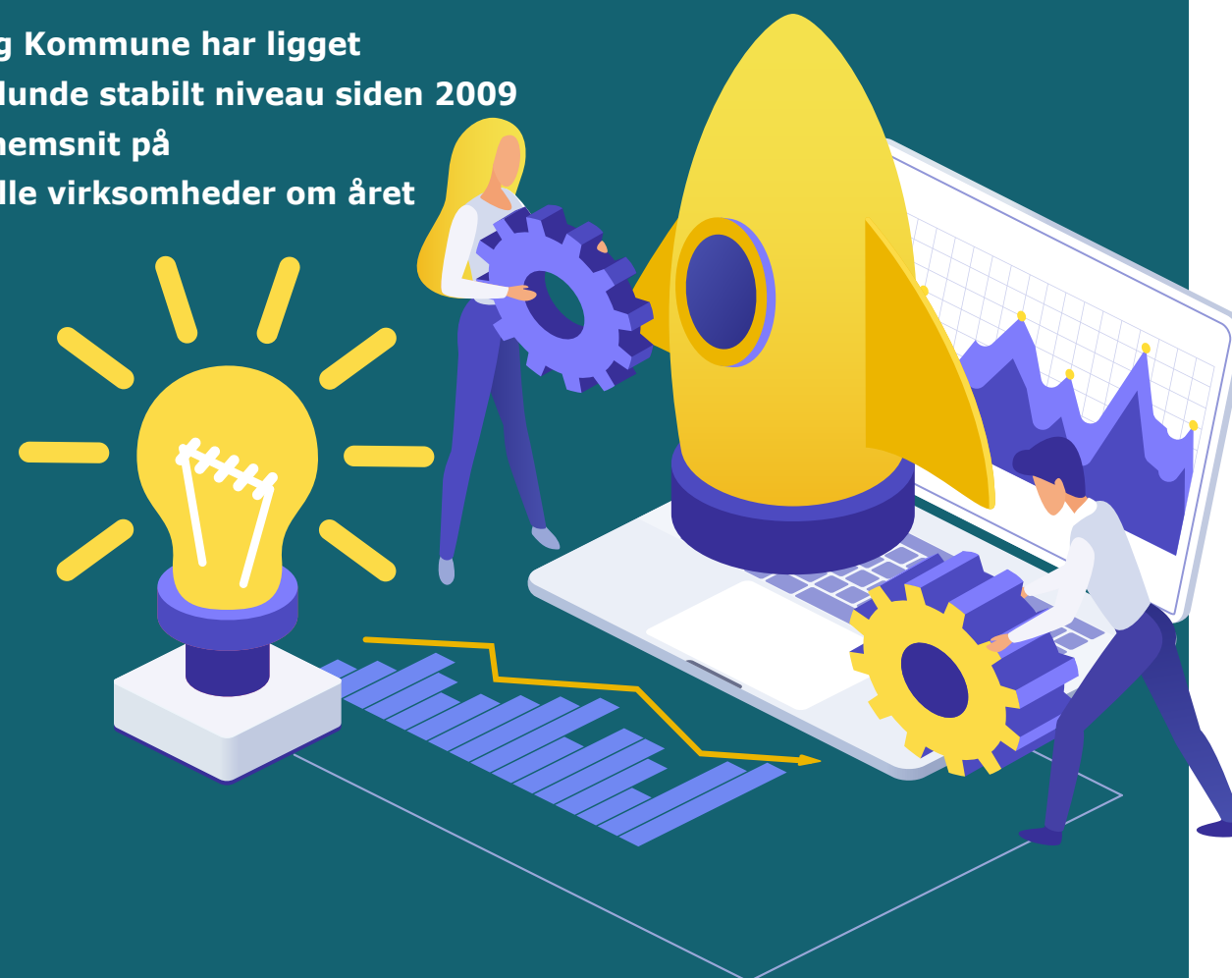
Iværksætteri i Skanderborg Kommune

Nye virksomheder, der kan bidrage med økonomisk vækst og øget beskæftigelse, er vigtige for udviklingen af det lokale erhvervsliv.

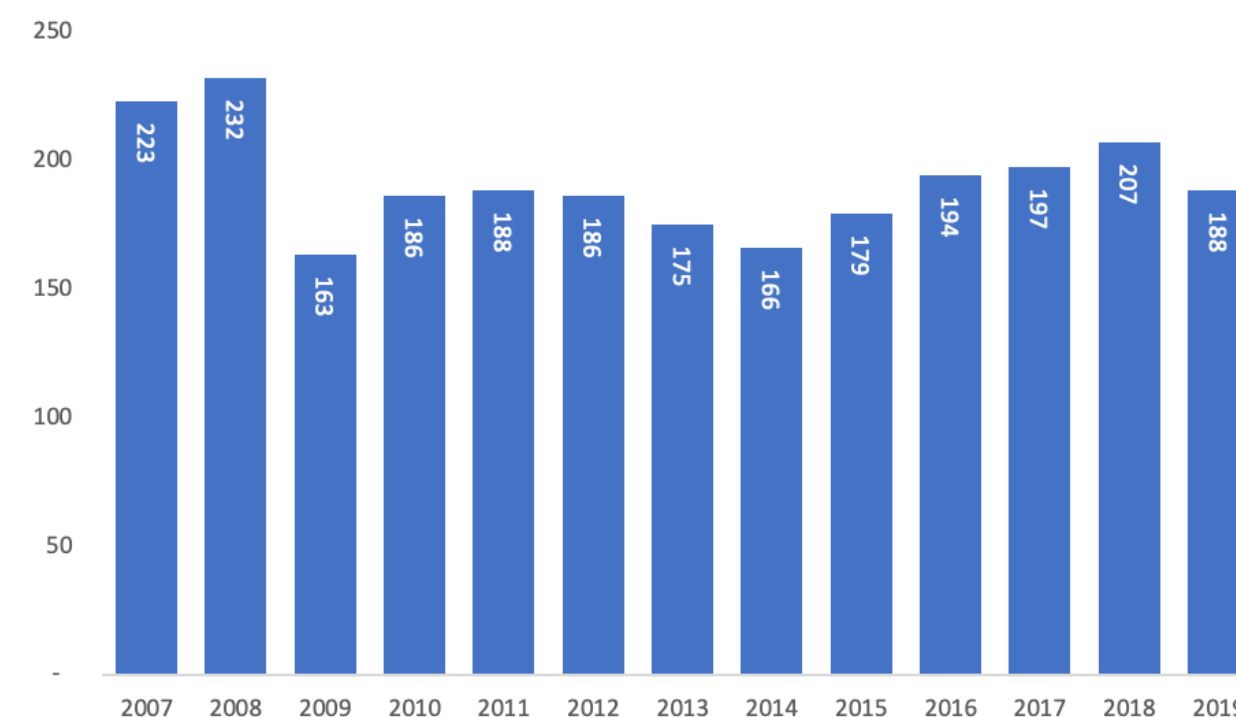
Der er stor forskel på, hvordan iværksætteraktivitet opgøres, hvilket kan være medvirkende til et lejlighedsvis divergerende billede af iværksætteriet. I nærværende opgøres iværksætteraktiviteten med udgangspunkt i nye reelle virksomheder.

En virksomhed skal kunne præstere, hvad der svarer til et halvt årsværk i etableringsåret eller året efter for at blive betragtet som en reel virksomhed. På dette grundlag frasorteres de mindste hobbyvirksomheder automatisk. Genstartere er ligeledes frasorteret. Baseret på denne afgrænsning, var der 188 reelle nye virksomheder i Skanderborg Kommune i 2019, jf. Figur 7. Det er værd at bemærke, at iværksætteraktiviteten i Skanderborg Kommune har ligget på et nogenlunde stabilt niveau siden 2009 med et gennemsnit på 184 nye reelle virksomheder om året, hvilket kun er lidt under niveauet fra før Finanskrisen.

Skanderborg Kommune har ligget på et nogenlunde stabilt niveau siden 2009 med et gennemsnit på 184 nye reelle virksomheder om året

Figur 7. Nye reelle virksomheder i Skanderborg Kommune, 2007-2019

Kilde: Danmarks Statistiks iværksætterdatabase.

*En reel virksomhed er ifølge Danmarks Statistik en virksomhed, der i etableringsåret eller året efter kan præstere, hvad der svarer til et halvt årsværk.

Med udgangspunkt i ovenstående er det nærliggende at undersøge etableringsraten i Skanderborg Kommune. Etableringsraten er et mål for fornyelsen af kommunens virksomhedsbestand. Den viser for et givent år, hvor stor en del af samlede virksomhedsbestand, der er etableret i det givne år med udgangspunkt i reelle virksomheder. Figur 8 viser etableringsraterne for kommunerne i Region Midtjylland.

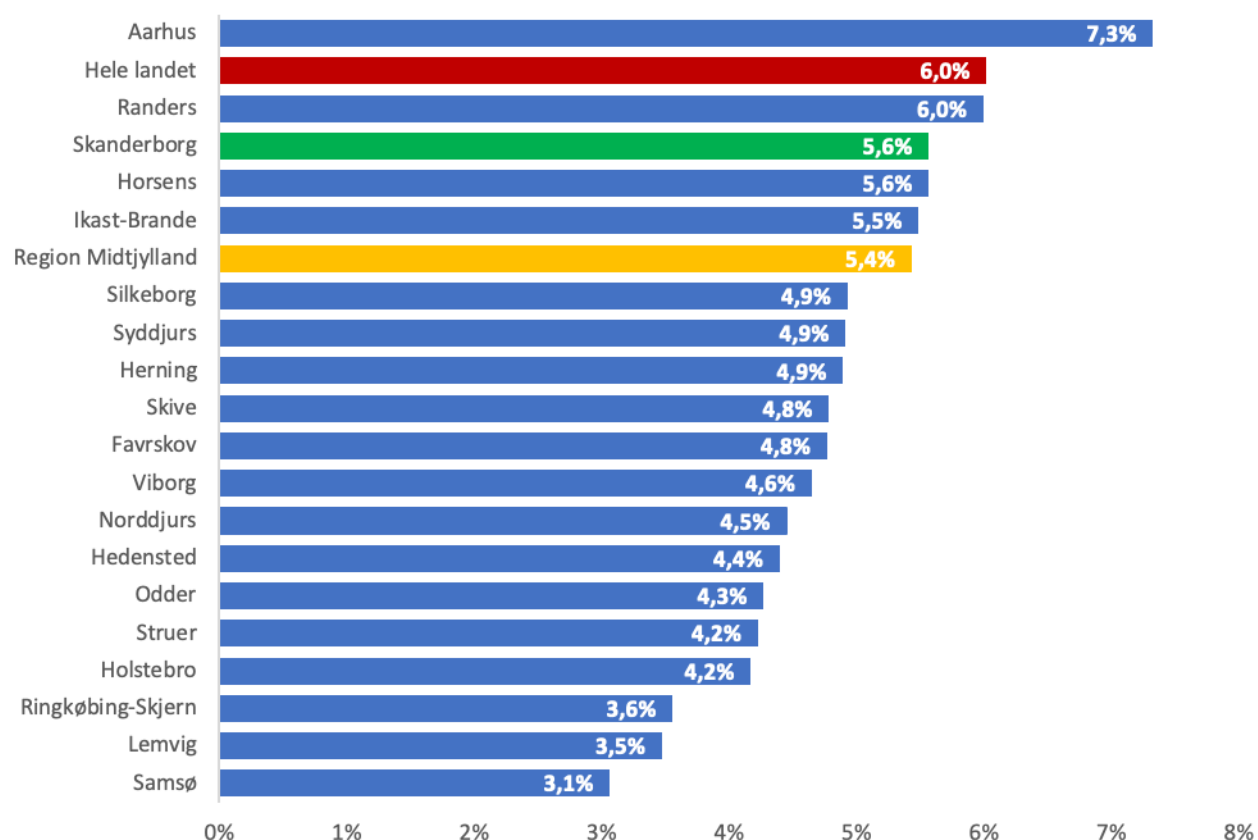
Etableringsraten i Skanderborg Kommune var 5,6 procent i 2019

Etableringsraten i Skanderborg Kommune var 5,6 procent i 2019, og dermed ligger Skanderborg Kommune lige omkring gennemsnittet i regionen, hvor etableringsraten var 5,4 procent. Kigger vi på hele landet, var den 6,0 procent.

I Region Midtjylland er det kun Aarhus Kommune, som ligger over gennemsnittet for landet. Randers Kommune er på niveau med landsgennemsnittet, mens den resterende del af regionens kommuner befinder sig i et bredt midterfelt fra 5,6 procent i Skanderborg og Horsens Kommune til 4,2 procent i Holstebro Kommune. Samsø Kommune er sidst med en etableringsrate på 3,1 procent.

En ting er, hvor mange virksomheder der etableres. En anden ting er, hvor mange der overlever. Til det formål anvendes tre- og femårige overlevelsesser, som ses i Figur 9.

Figur 8. Etableringsrater efter område, 2019

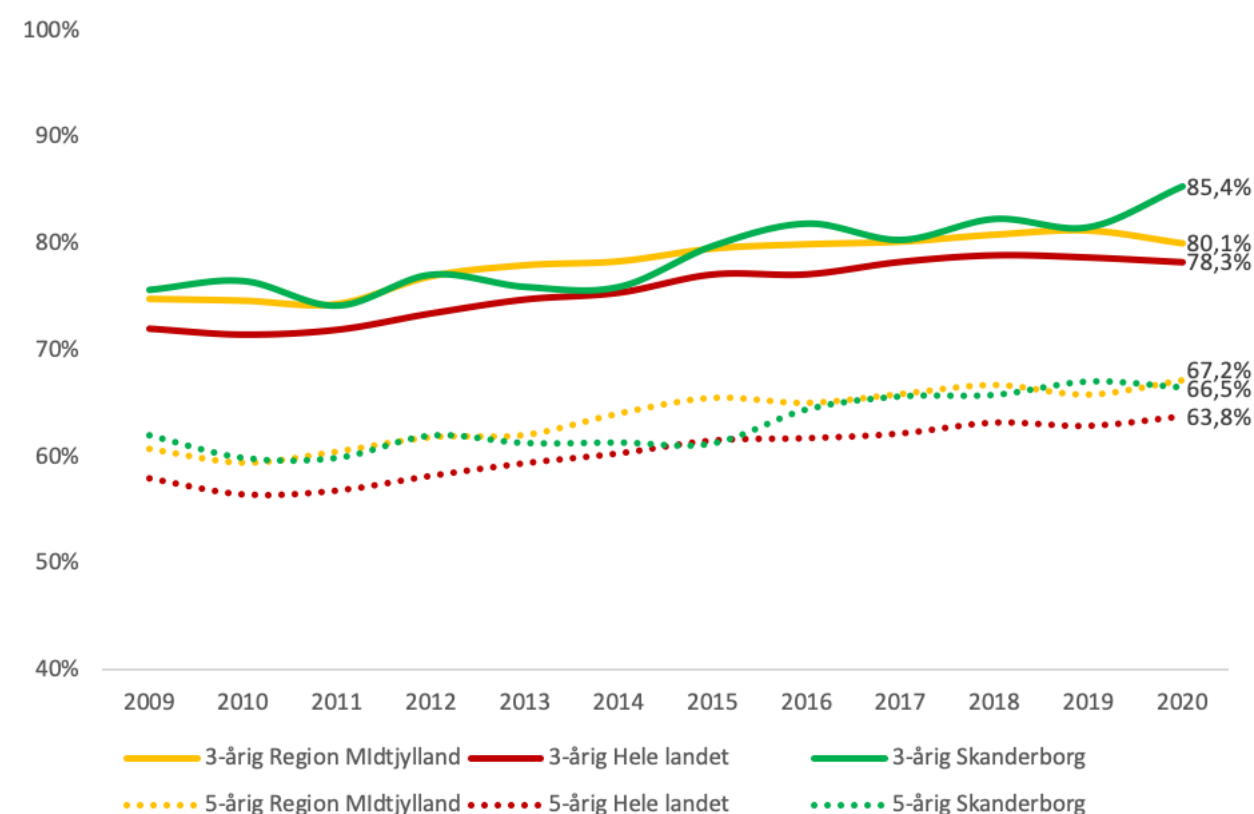
Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase og Generel Firmastatistik. Bearbejdet af eStatistik.

I 2020 var den treårige overlevelsese rate i Skanderborg Kommune 85,4 procent. Det er lidt mere end på landsplan og i regionen

Som vi så af Figur 7, ligger iværksætteri et stadig en smule under niveauet fra før Finanskrisen, hvor det toppede i 2008 med 232 nye reelle virksomheder. Til gengæld er iværksætterne blevet mere levedygtige gennem årene, hvilket fremgår af den stigende tendens i Figur 9. End ikke coronakrisen har ændret den treårige overlevelsese rate, mens den femårige kun i meget begrænset omfang er mærket.

Kigger vi på udviklingen i det samlede antal reelle virksomheder, ligger Skanderborg Kommune højere i 2019 end i 2008. Faktisk kunne Skanderborg Kommune allerede to år efter Finanskrisen se samme reelle virksomhedsbestand som før. I hele perioden har der været en fremgang på 265 reelle virksomheder, svarende til en stigning på 8,5 procent, jf. Figur 10.

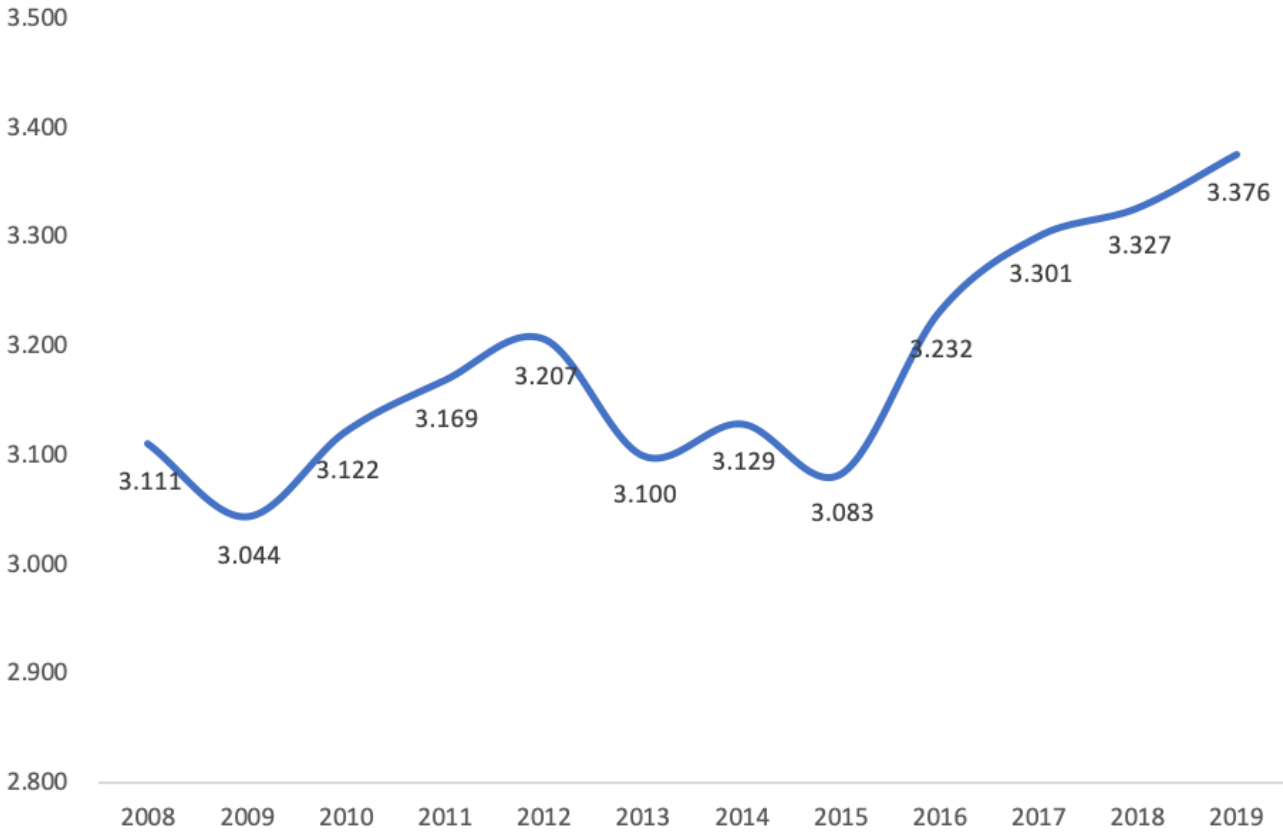
Figur 9. Overlevelsesser efter område, 2009-2020

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase samt diverse erhvervsregistre.

Der var 3.376 reelle virksomheder i kommunen i 2019. Forløbet over perioden 2008 til 2019 viser et kort negativt stød i forbindelse med Finanskrisen, hvorefter man ser tre års fremgang. Fra 2012 til 2013 er igen en nedgang, som stagnerer i de to efterfølgende år. Siden 2015 har antallet dog været stigende. Selvstændighedskulturen stortrives med andre ord i Skanderborg Kommune.

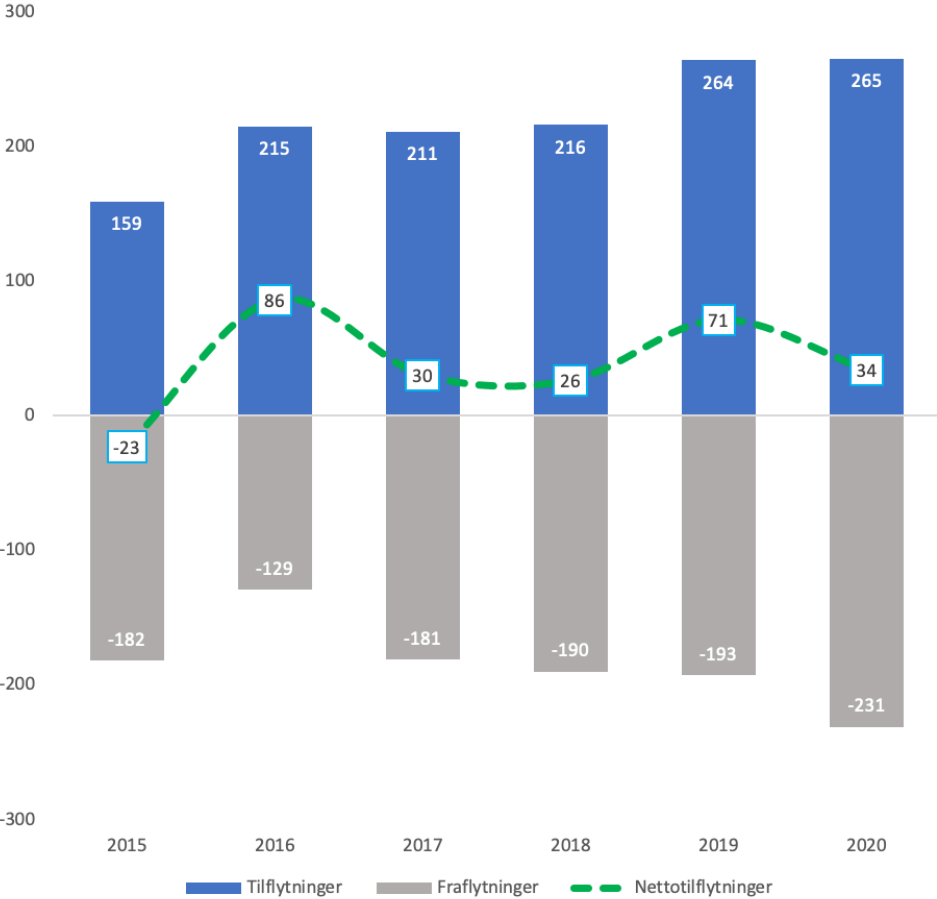
Figur 10. Udvikling i antal reelle virksomheder, Skanderborg Kommune, 2008-2019

Kilde: Generel Firmastatistik. Bearbejdet af eStatistik.

Virksomhedsbestanden er dog ikke udelukkende påvirket af konjunkturændringer og efterfølger fra Finanskrisen. En anden forklaring på udviklingen i virksomhedsbestanden findes i kommunens evne til at tiltrække virksomheder fra andre områder samt at fastholde egne reelle virksomheder. Her viser Figur 11, at der i perioden fra 2015 til 2020 er en samlet nettotilflytning af virksomheder på 224 til Skanderborg Kommune. I 2016 er der den største nettotilflytning, da der flytter 86 flere virksomheder til kommunen, end der forlader kommunen.

Figur 11. Til- og fraflytning af reelle virksomheder, Skanderborg Kommune, 2015-2020

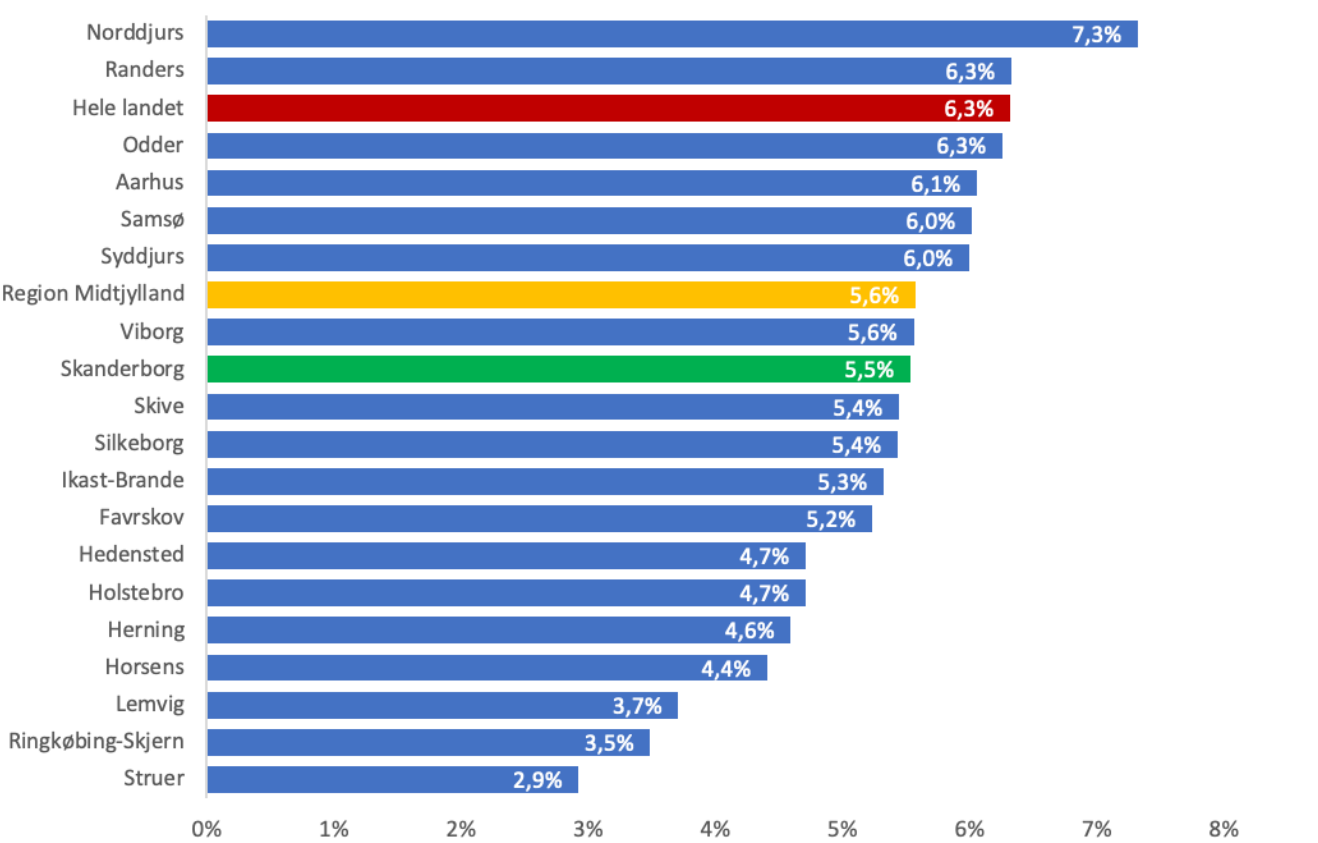

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik

Jobvækst er som nævnt en vigtig parameter, derfor kigger vi på, hvor mange job iværksætterne skaber. For at belyse det, anvendes de seneste fem iværksætterårganges andel af den samlede private beskæftigelse i 2019, og denne andel fremgår af Figur 12.

I Danmark udgjorde de seneste fem iværksætterårgange i gennemsnit 6,3 procent af den private beskæftigelse i 2019. For Region Midtjylland var denne andel 5,6 procent. I Skanderborg Kommune ligger den i 2019 på 5,5 procent, hvilket placerer Skanderborg Kommune under landsplan, men nogenlunde ens med regionen. Norddjurs Kommunes iværksættere topper listen med 7,3 procent, og Struer Kommune er med en andel på 2,9 procent sidst.

Figur 12. De seneste fem iværksætterårganges andel af den private beskæftigelse, fordelt på område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

De 5,5 procent, som iværksætterjobbene udgør, svarer til 1.161 job. Hvordan, de fordeler sig på brancher, ses af Tabel 4, der viser branchefordelingen af den private beskæftigelse og iværksætterjobbene i Skanderborg Kommune.

Branchefordelingen af den private sektor, er de dominerende brancher i Skanderborg Kommune 'Industri' med 5.370 beskæftigede samt 'Handel' med 5.188 beskæftigede ud af de 20.972 beskæftigede i den private sektor i 2019. Det svarer henholdsvis til andele af beskæftigelsen på 25,6 procent og 24,7 procent. Det er i disse to branchegrupperinger, man finder kommunens største private arbejdspladser i Kamstrup ('Industri') og Normal ('Handel').

Tabel 4. Privat beskæftigelse og iværksætterjob (seneste fem årgange), fordelt på branche, 2019

Branche	Beskæftigede, privat sektor	Iværksætternes jobskabelse	Iværksætternes jobandel
Landbrug, skovbrug og fiskeri	632	19	3,0%
Industri	5.370	77	1,4%
Energi og Forsyning	126	3	2,4%
Bygge og anlæg	1.434	156	10,9%
Handel	5.188	127	2,4%
Transport	1.189	26	2,2%
Hoteller og restauranter	831	163	19,6%
Information og kommunikation	791	83	10,5%
Finansiering, forsikring og ejendomshandel	637	52	8,2%
Videnservice	1.724	195	11,3%
Operationel service	990	127	12,8%
Undervisning og sundhed mv.	1.343	70	5,2%
Kultur og fritid	312	34	10,9%
Andre serviceydelser mv.	405	29	7,2%
Alle brancher	20.972	1.161	5,5%
Andel af Region Midtjylland	4,4%	4,5%	

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Vendes blikket mod, hvordan iværksætterjobbene fordeler sig, er 'Videnservice' den største branche med 195 iværksætterjob i alt, svarende til 16,8 procent af alle kommunens iværksætterjob. Det er en overrepræsentation i forhold til hvor meget branchens samlede beskæftigelse udgør af kommunens samlede beskæftigelse.

'Industri' udgjorde den største branche målt på beskæftigelse i den private sektor med 25,6 procent, mens de 77 iværksætterjob i branchen udgør 6,6 procent af alle iværksætterjob. Det betyder, at der er en underrepræsentation af iværksætterjob i branchen.

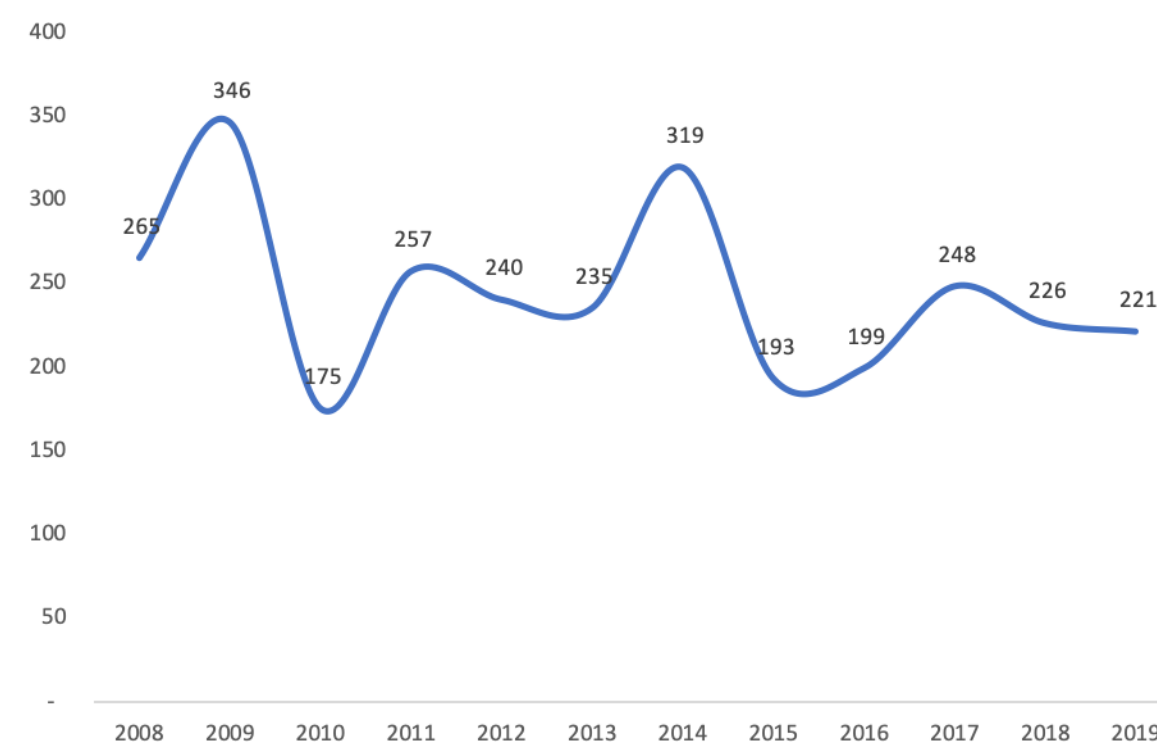
Det er i 'Hoteller og restauranter', at iværksætterne har den største andel af branchens samlede antal job. Iværksætterne har i alt 19,6 procent af alle job inden for branchen.

Det er bemærkelsesværdigt, at iværksætternes jobskabelse udgør mere end 10 procent af alle job i hele 6 branchegrupperinger. Iværksætterne er dermed en vigtig jobmotor inden for flere brancher i Skanderborg Kommune.

Overordnet set udgør den private beskæftigelse i Skanderborg Kommune 4,4 procent af Region Midtjylland private beskæftigelse, mens iværksætterjobbenes andel af regionens samlede antal iværksætterjob er 4,5 procent.

Det årlige iværksætterbidrag til beskæftigelsen er lavere i 2019 end i 2008, men udviklingen er svingende og uden en klar tendens, jf. Figur 13. I 2019 bidrog iværksætterne med 221 job, mens de i 2008 bidrog med 265 job. ■

Figur 13. Iværksætterårgangenes bidrag til beskæftigelsen, Skanderborg Kommune, 2008-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel af Iværksætterdatabase og RAS

Det årlige iværksætterbidrag til beskæftigelsen er lavere i 2019 end i 2008, men udviklingen er svingende og uden en klar tendens

Virksomhedsbestand, iværksættere og vækstvirksomheder i Skanderborg Kommune

Tabel 5 viser, hvordan virksomhederne i Skanderborg Kommune fordeles sig på brancher. Branchefordelingen for kommunens iværksættere, Gazeller og vækstlagsvirksomheder² ses ligeledes i tabellen.

I Skanderborg Kommune fordeles antallet af firmaer sig ganske jævnt blandt brancherne. Her er dog fire brancher, som har relativt flest firmaer (mere end 10 procent af kommunens firmaer hver). Det drejer sig om 'Bygge og anlæg' med 370 virksomheder, 'Handel' med 472 virksomheder, 'Ejendomshandel og udlejning' med 357 virksomheder og 'Videnservice' med 436 virksomheder. I alt er der 3.376 virksomheder, hvilket betyder, at de fire ovennævnte brancher sammen står for næsten halvdelen af virksomhedsbestanden.

Der var som tidligere nævnt 188 reelle iværksættervirksomheder i 2019, hvor de største brancher var 'Videnservice', 'Information og kommunikation' samt 'Handel'. Der findes iværksættervirksomheder inden for alle branchegrupperingerne. Flest findes dog inden for 'Videnservice'.

Går vi videre i tabellen til Skanderborg Kommunes Gazeller, ses det, at der var 25 Gazeller i 2019. 'Handel' leverede hele syv af disse, men også 'Videnservice' havde en del gazeller med i alt 5. Kommunen havde endvidere gazellervirksomheder i otte ud af de 14 branchegrupperinger i tabellen.

Endelig viser tabellen også branchefordelingen for Skanderborg Kommunes vækstlagsvirksomheder. Dem var der 55 af, og her er 'Bygge og anlæg' samt 'Handel' størst med henholdsvis 14 og 13 vækstlagsvirksomheder. Vækstlagsvirksomhederne findes i 12 forskellige brancher

I Skanderborg Kommune fordeles antallet af firmaer sig ganske jævnt blandt brancherne

² Vækstlagsvirksomheder er virksomheder, der i perioden fra 2015 til 2017 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent eller derover, og i 2017 har mindst 5 ansatte. Reference: Profilanalysen 2019

Tabel 5. Virksomheder i Skanderborg Kommune, opgjort på type og branche, 2019

Brancher	Firmaer	Iværksættere	Gazeller	Vækstlag
Landbrug, skovbrug og fiskeri	282	9	1	1
Industri mv.	259	11	3	2
Bygge og anlæg	370	17	2	14
Handel	472	20	7	13
Transport	80	8	0	0
Hoteller og restauranter	110	7	2	4
Information og kommunikation	225	21	2	3
Finansiering og forsikring	161	7	0	1
Ejendomshandel og udlejning	357	13	0	2
Videnservice	436	37	5	6
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	194	15	3	5
Undervisning, sundhed mv.	253	15	0	3
Kultur og fritid	51	2	0	1
Andre serviceydelser mv.	126	6	0	0
I alt	3.376	188	25	55
Andel af Region Midtjylland	4,6%	4,7%	5,4%	4,8%

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

*Iværksættere defineres som reelle virksomheder, der i etableringsåret eller året efter kan præstere hvad der svarer til et halvt årsværk.

*Til Gazellerne er der taget udgangspunkt i Børsens Gazellervirksomheder. For at blive Gazelle skal et selskab have haft positivt vækst hvert af de seneste fire år samt minimum at have fordoblet omsætningen eller bruttofortjenesten på de fire år.

*Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der over en toårig periode har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent eller derover, og i slutåret har mindst 5 ansatte.

Tabel 5 viser desuden Skanderborg Kommunes andel af henholdsvis firmaer, iværksættere, Gazeller og vækstlagsvirksomheder i forhold til det samlede antal i Region Midtjylland. Overordnet set finder vi 4,6 procent af regionens firmaer i Skanderborg Kommune. Det er ens med repræsentationen af iværksættere, da de 188 udgør 4,7 procent af regionens samlede antal iværksættere. Gazellerne i Skanderborg Kommune står for en lidt større del af regionens samlede antal Gazeller – de leverer 5,4 procent af disse. For vækstlagsvirksomhederne er antallet tilsvarende firmaernes repræsentation, da Skanderborg Kommunes 55 vækstlagsvirksomheder svarer til 4,8 procent af regionens. ■

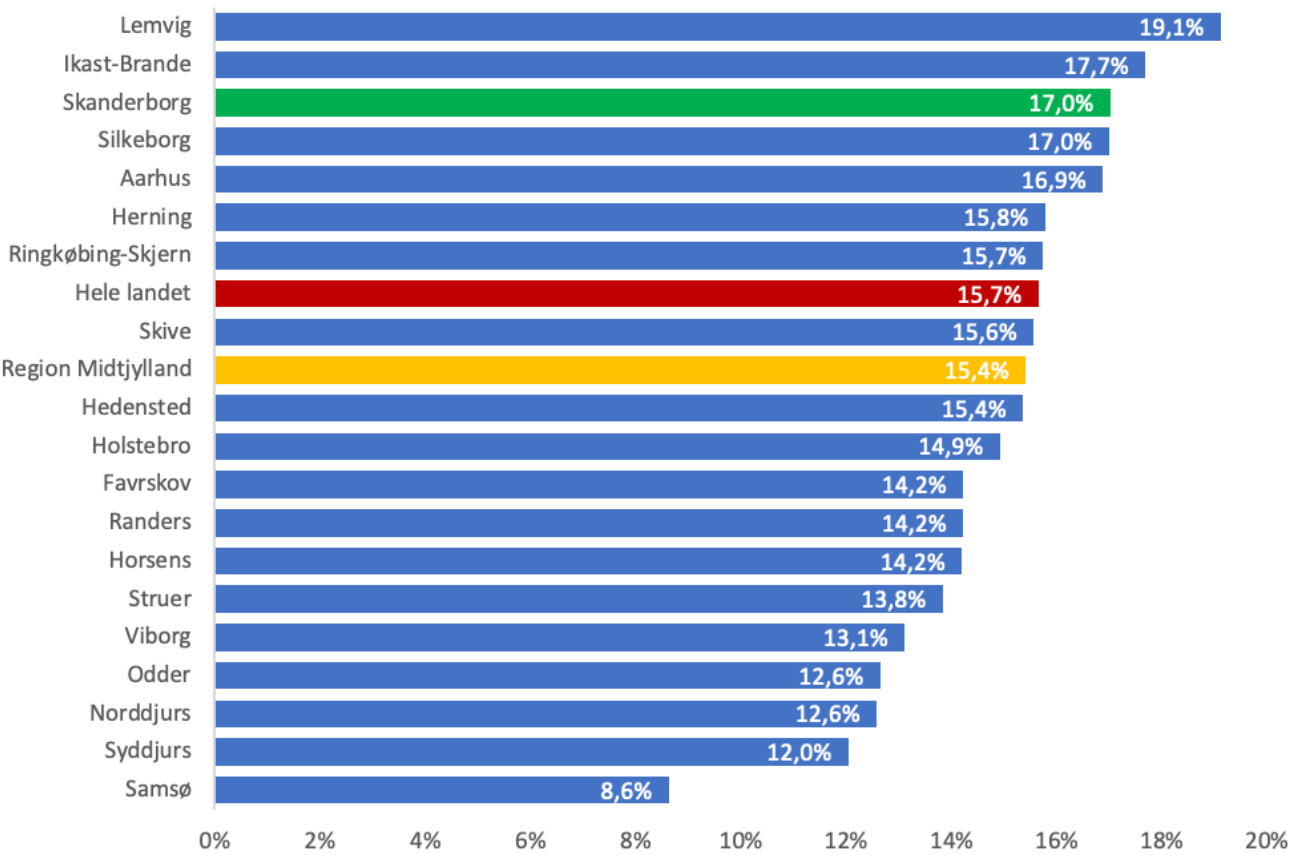
Omsætning og eksport i Skanderborg Kommune

I lighed med iværksætteri er international skalering også et vigtigt parameter i bestræbelserne på økonomisk vækst. Mulighederne er i nogle tilfælde begrænsede på hjemmemarkedet, hvorfor mange virksomheder kigger uden for landets grænser, når vækstambitionerne skal indfries.

17,0 procent af Skanderborg Kommunes virksomheder har eksportaktivitet

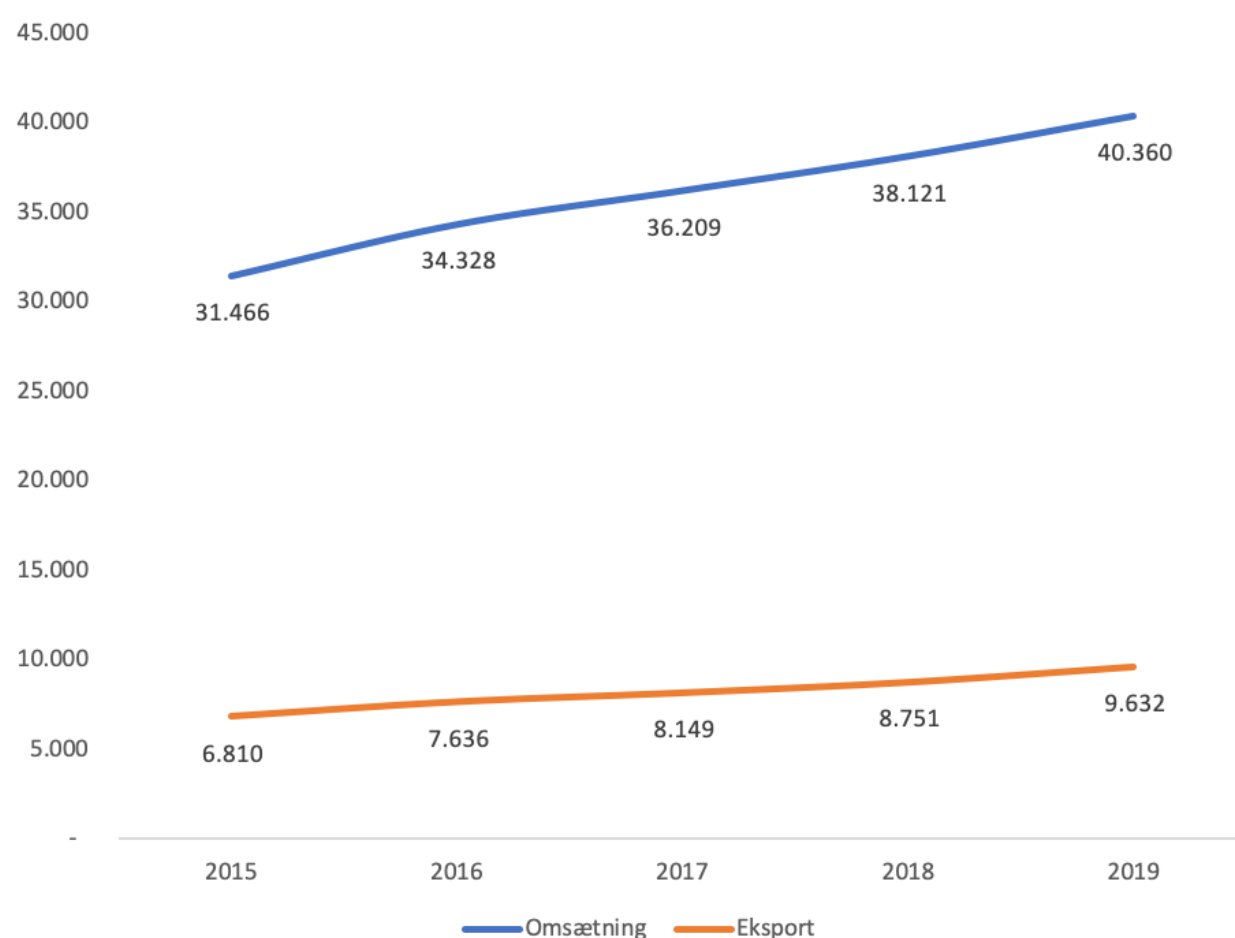
Figur 14. Andelen af virksomheder med eksport, opgjort efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik og REGSTAT. Beregninger foretaget af eStatistik. Virksomheder har eksportaktivitet, når de indberetter eksportomsætning til Skat.

Figur 14 viser, hvor stor en andel af virksomhederne i Skanderborg Kommune, som eksporterer. Eksportaktivitet defineres i denne sammenhæng, som en registreret eksportomsætning i virksomhedens indberetninger til SKAT. Her ses det, at 17,0 procent af Skanderborg Kommunes virksomheder har eksportaktivitet. Herved er Skanderborg Kommune på niveau med Silkeborg Kommune og tredje øverst på listen – kun overgået af Lemvig Kommune og Ikast-Brande Kommuner. På landsplan har 15,7 procent af alle virksomheder eksportaktivitet, mens det i Region Midtjylland er 15,4 procent.

Figur 15. Omsætning og eksport, millioner kroner, 2015-2019

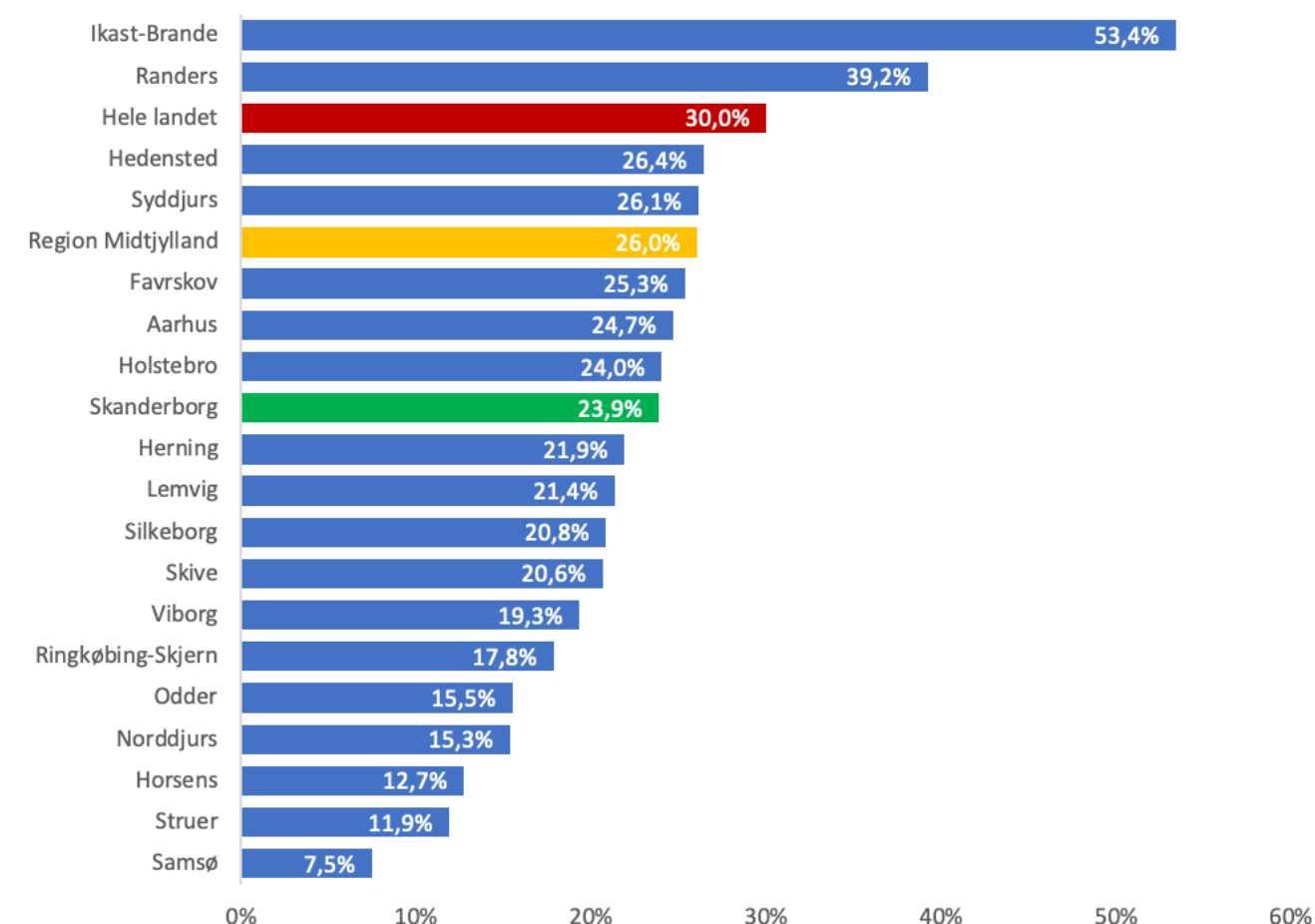
Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

En anden måde at vurdere eksportens betydning på er ved at kigge på virksomhedernes samlede omsætning og eksportens andel heraf. Figur 15 viser udvikling i omsætning og eksportomsætning i Skanderborg Kommune i perioden 2015 til 2019.

I 2019 var den samlede omsætning fra virksomhederne i Skanderborg Kommune på 40,4 milliarder kroner ifølge Figur 15. Heraf er 9,6 milliarder kroner eksportomsætning. Set over hele perioden er omsætningen vokset med 8,9 milliarder kroner, svarende til en vækst på hele 28,3 procent. Eksportomsætningen er i samme periode vokset med 2,8 milliarder kroner, svarende til 41,4 procent.

Eksportens andel af omsætningen i Skanderborg Kommune er altså stigende

Figur 16. Eksportandel af samlet omsætning, opgjort efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

Eksportens andel af omsætningen i Skanderborg Kommune er altså stigende. Eksportomsætningens andel af den samlede omsætning i alle regionens kommuner er illustreret i Figur 16.

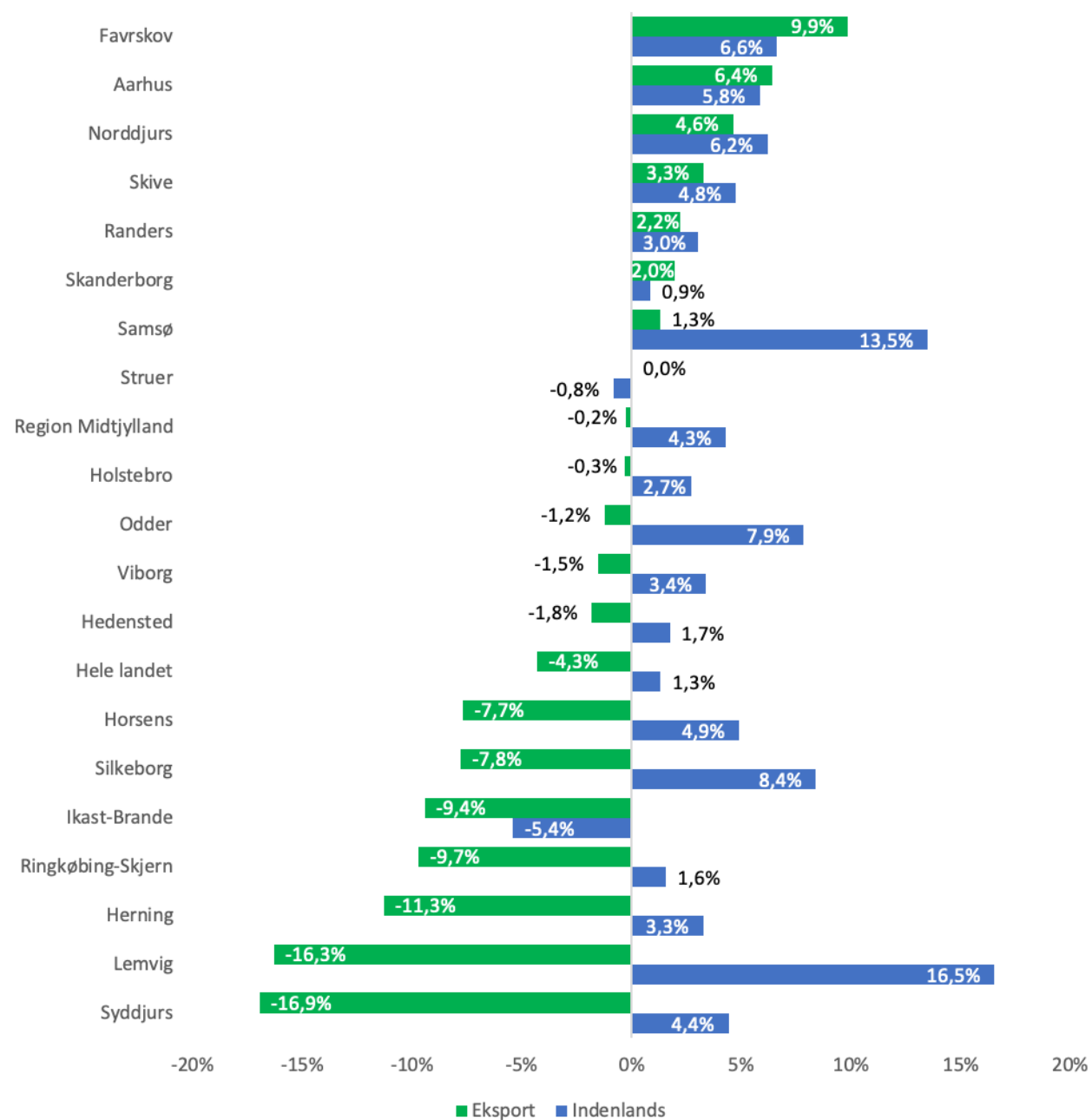
I Skanderborg Kommune udgør eksportomsætningen 23,9 procent af den samlede omsætning i 2019, jf. ovenstående Figur 16. Det er lidt mindre end i hele Region Midtjylland (26,0 procent) og en smule under hele landet (30,0 procent). Det er dog stadig et stykke til kommunerne i top, hvor Ikast-Brande og Randers Kommuner, der qua internationale giganter (Bestseller, Siemens Gamesa, Danish Crown) har en meget høj eksportandel af deres samlede omsætning.

Ovenstående tal er baseret på Danmarks Statistiks Generel Firmastatistik. Omsætning og eksport opgøres også i statistikken Firmaernes Køb og Salg. Her ses udviklingen fra 2019 til 2020. I et COVID-19-perspektiv er dette interessant.

Figur 17 viser, hvordan udviklingen i eksportomsætning og indenlandssalg har været det seneste år fra 2019 til 2020, og her ses fremgang i eksportomsætningen såvel som det indenlandske salg i Skanderborg Kommune. Eksporten er gået 2,0 procent frem i kommunen, mens det indenlandske salg er steget med 0,9 procent. Det betyder, at kommunens eksport klarer sig relativt bedre end regionen og betydeligt bedre end i hele landet. Udviklingen i det indenlandske salg er dog på niveau med landet og under det for regionen.

Det fremgår også, at der er et stort spænd i eksportudviklingen blandt kommunerne i Region Midtjylland. Samlet set er der altså status quo i regionen, der er gået 0,2 procent tilbage i eksportomsætning i perioden. Internt i regionen spænder det fra Favrskov Kommune i top med 9,9 procent vækst i eksportomsætningen til Syddjurs Kommune med en tilbagegang på 16,9 procent. I hele landet er eksporten gået 4,3 procent tilbage.

Figur 17. Udvikling i eksportomsætning og indenlandssalg, 2019-2020

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Firmaernes Køb og salg (FIKS). Beregninger foretaget af eStatistik.

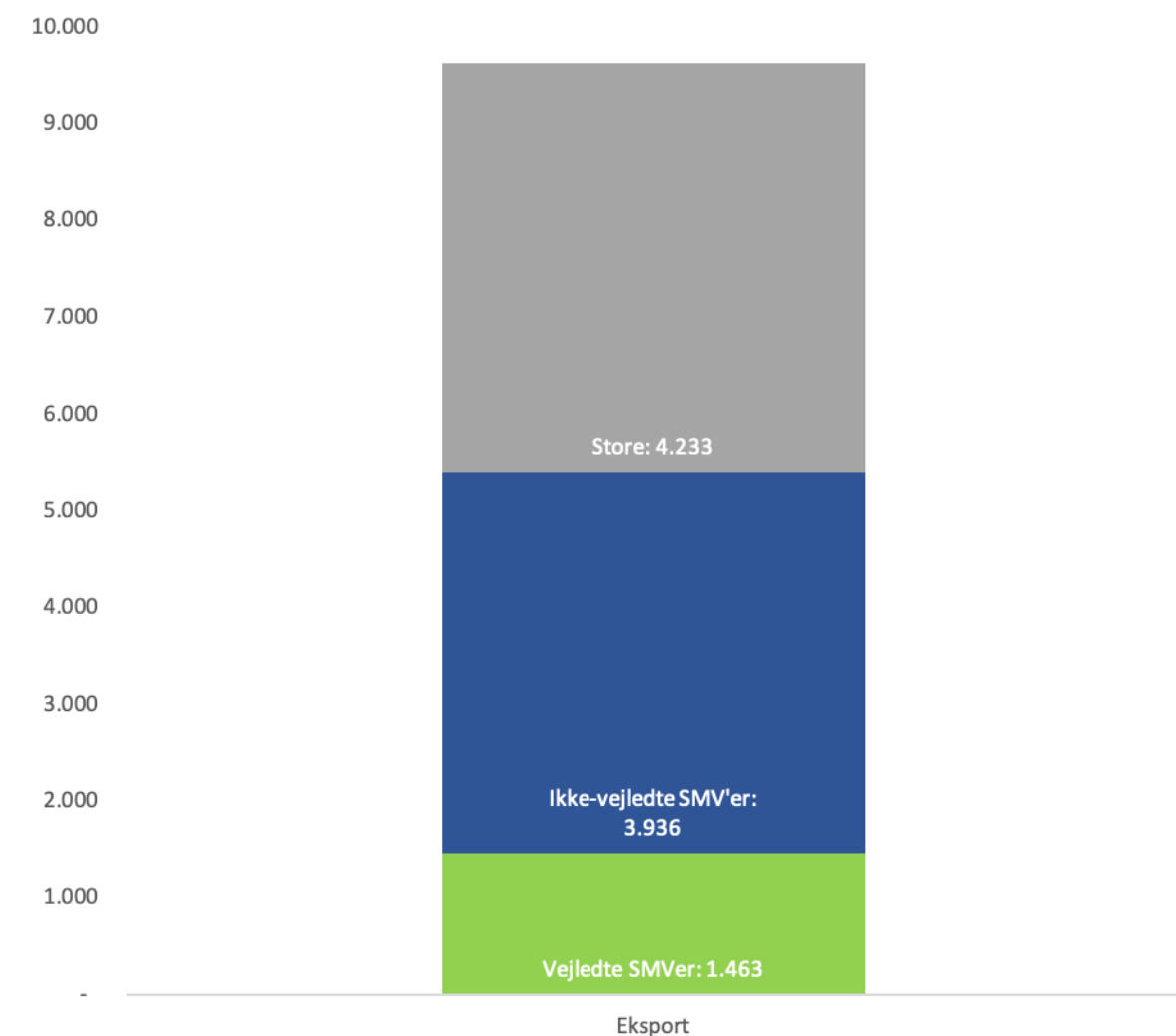
Kigger vi isoleret på det indenlandske salg, er det generelt gået lidt bedre for virksomhederne i Region Midtjylland, end det er med eksporten. Her har Ikast-Brande og Struer Kommune begge haft tilbagegang. For Struers vedkommende er der næsten tale om status quo.

Som nævnt eksporterede virksomhederne i Skanderborg Kommune i 2019 for 9,6 milliarder kroner. Kigger vi nærmere på eksporten, viser det sig, at kommunens små og mellemstore virksomheder står for mere end halvdelen af eksportomsætningen i Skanderborg Kommune.

Figur 18 viser, hvordan de cirka 9,6 milliarder kroners eksport fordeler sig. De store virksomheder stod for cirka 4,2 milliarder kroner, svarende til 43,9 procent af eksportomsætningen. SMV'erne stod for de resterende 5,4 milliarder kroner eller 56,1 procent.

Figuren viser også, at de SMV'er, som har modtaget vejledning, tegnede sig for en eksport på næsten 1,5 milliarder kroner. Det svarer til 15,2 procent af den samlede eksport fra kommunen eller 27,1 procent af SMV-eksporten.

Figur 18. Eksportomsætning i millioner kroner, fordelt på virksomhedsstørrelse og vejledning, Skanderborg Kommune, 2019

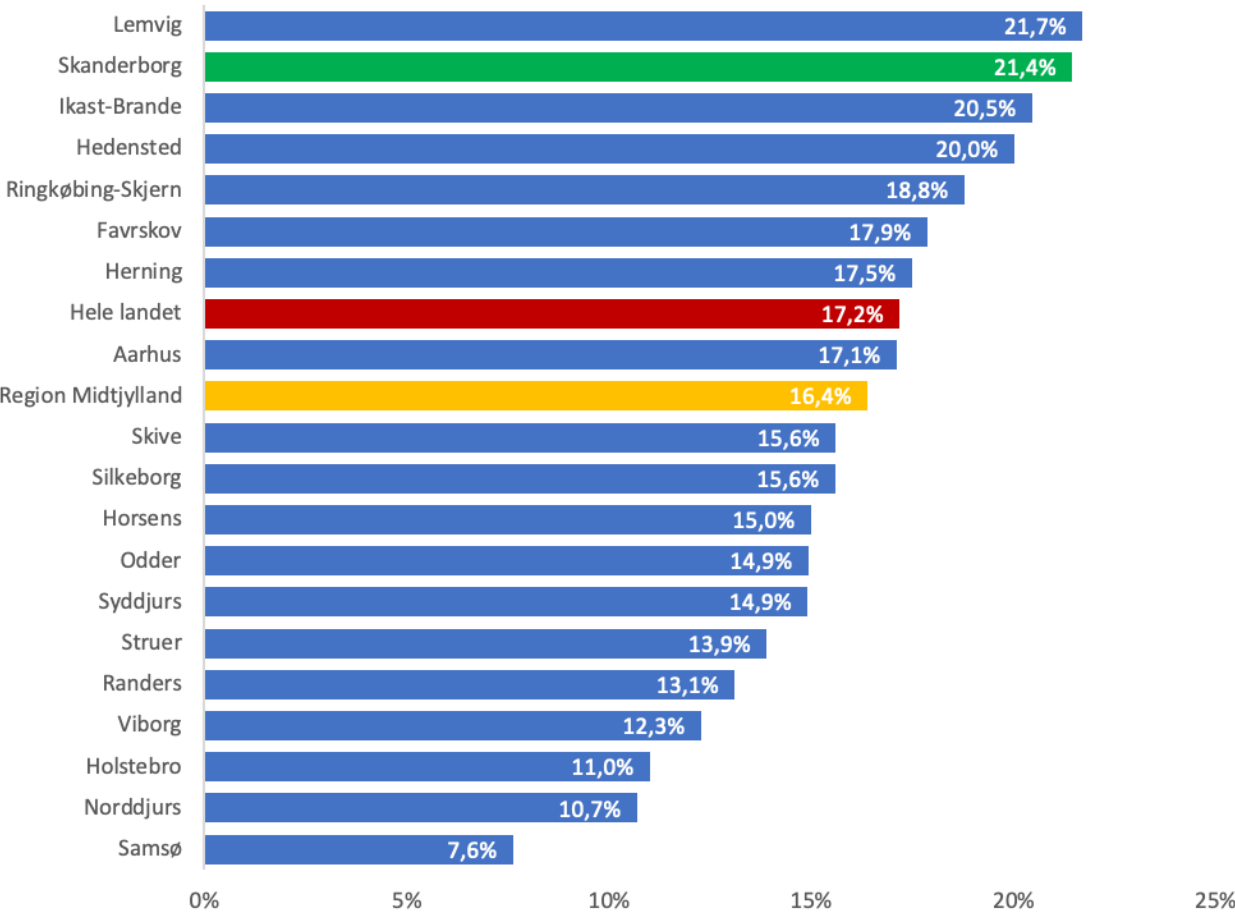

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

Af den samlede eksport i Skanderborg Kommune bærer de små og mellemstore virksomheder altså en relativt stor del. Sammenligner vi, hvor meget eksporten udgør af SMV'ernes omsætning, lig-ger Skanderborg Kommunes SMV'er også over regionen og landsplan – faktisk er kommunen helt i toppen af listen, jf. Figur 19 herunder.

Her fremgår det, at SMV-eksporten i Skanderborg Kommune udgjorde 21,4 procent af SMV'ernes omsætning i 2019. Kun Lemvig Kommunes SMV'er hviler i højere grad på eksportomsætning. På landsplan var andelen 17,2 procent, mens den på regionsplan udgjorde 16,4 procent. ■

Figur 19. SMV-eksportandel af SMV-omsætning, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

Af den samlede eksport i Skanderborg Kommune bærer de små og mellemstore virksomheder altså en relativt stor del

Skanderborg Kommune er en stor IT-kommune i regionen

Digital transformation bliver mere og mere vigtig i store dele af erhvervslivet, og på rigtig mange måder er IT blevet et konkurrenceparameter – ikke bare i tech-virksomheder. Det er således også interessant at kigge på, hvordan IT-arbejdsmarkedet ser ud i de midtjyske Kommuner.

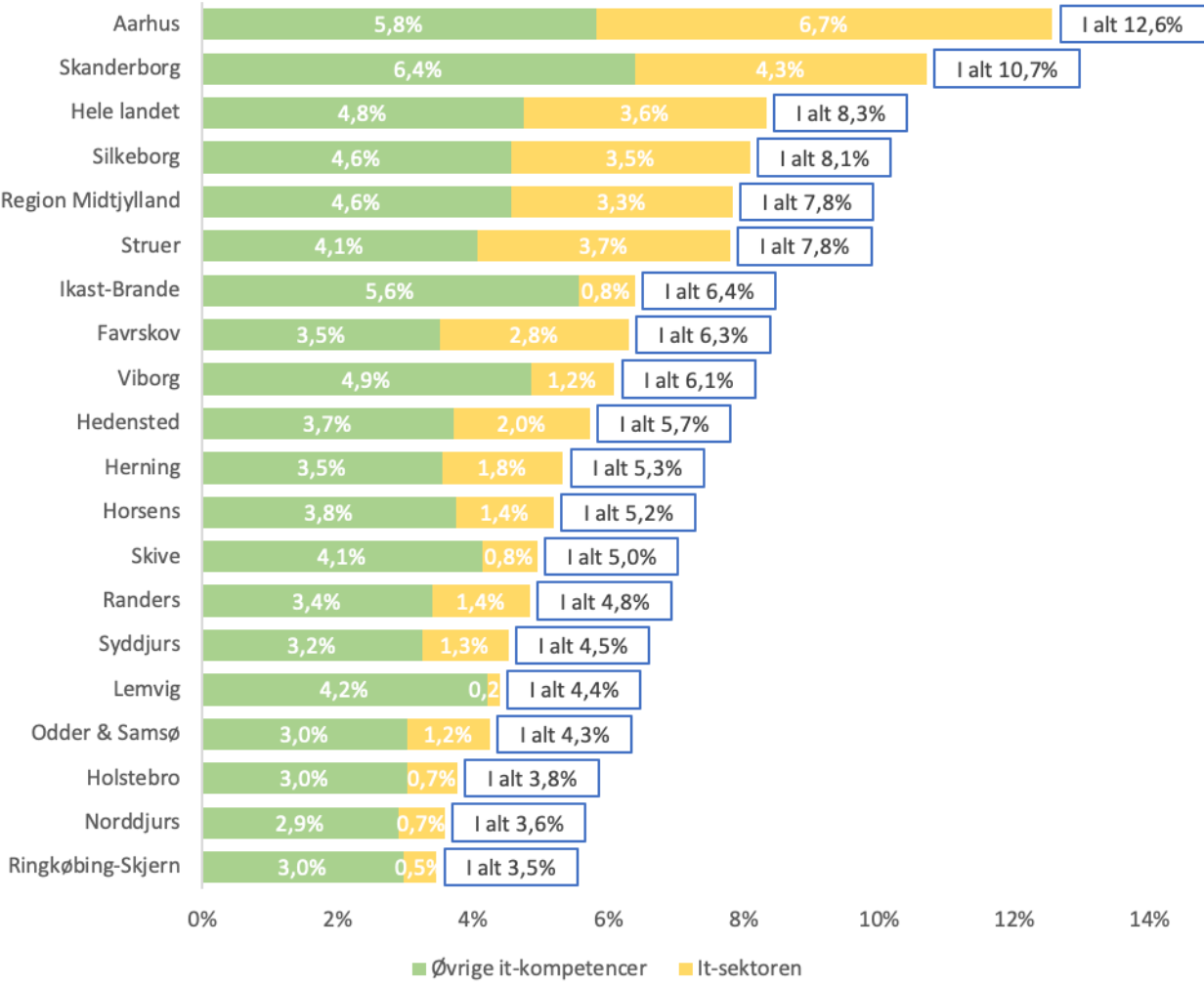
Overordnet set består it-beskæftigelsen af tre grupper: 1) personer beskæftigede i it-sektoren, 2) personer beskæftigede i it-stillinger udenfor it-sektoren og 3) personer med it-uddannelser.

På landsplan udgør disse tre grupper tilsammen 8,3 procent af den private beskæftigelse, mens det i Region Midtjylland drejer sig om 7,8 procent af beskæftigelsen i den private sektor. Nedenstående figur viser it-beskæftigelsen fordelt på brancher. Beskæftigelsen er desuden opdelt i to grupper. Den ene er størrelsen på beskæftigelsen i it-sektoren, mens den anden består af beskæftigede med en it-uddannelse uden for it-sektoren samt beskæftigede i it-stillinger ligeledes uden for it-sektoren. Den hedder 'Øvrige it-kompetencer' i figuren.

Af figuren fremgår det, at den samlede it-beskæftigelse i Skanderborg Kommune udgjorde 10,7 procent af den private sektor. It-sektoren stod for 4,3 procent af den private beskæftigelse, mens 'Øvrige it-kompetencer' stod for 6,4 procent.

Figur 20. It-beskæftigelse opdelt efter branche og kommune, 2019

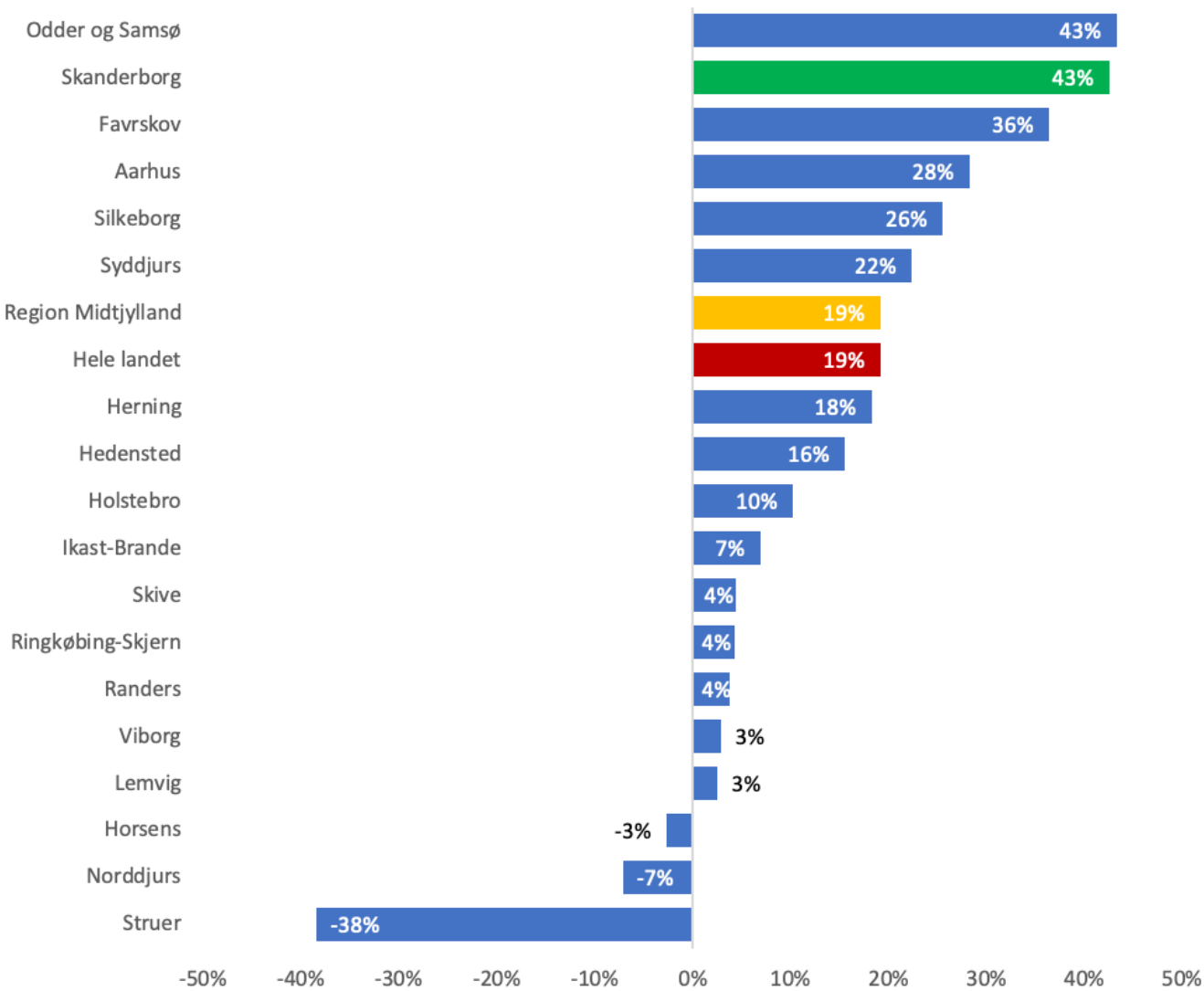

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

I Region Midtjylland har Aarhus Kommune den største andel it-beskæftigede. Her udgør it-beskæftigelsen 12,6 procent. I Ringkøbing-Skjern Kommune findes den mindste it-beskæftigelse relativt til regionens øvrige kommuner. Det skal dog bemærkes, at it-beskæftigelsen i Samsø og Odder kommuner er lagt sammen på grund af diskretioneringer.

Figuren viser endvidere, at beskæftigede i it-sektoren særligt findes i Aarhus Kommune og nabokommunerne til Aarhus – heriblandt Skanderborg Kommune. I de vestjyske kommuner findes it-kompetencerne typisk udenfor it-sektoren. Store virksomheder som Grundfos, Siemens-Gamesa og Cheminova hører ikke til it-sektoren, men har mange beskæftigede med it-uddannelser og i it-stillinger. Det er tydeligt, at it-kompetencer udenfor it-sektoren er mere ligeligt fordelt i regionen. Det er værd at bemærke at Skanderborg Kommune har den største andel af beskæftigelsen, med 6,4 procent, af it-kompetencer, der ligger uden for selve it-sektoren.

Figur 21. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2014-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Kigger vi på, hvordan udviklingen har været i det samlede it-arbejdsmarked, så er den på landsplan og i Region Midtjylland vokset med 19 procent i perioden 2014 til 2019, jf. Figur 21. It-arbejdsmarkedet er dermed en af de seneste fem års helt store jobmotorer.

I Skanderborg Kommune er it-beskæftigelsen steget med hele 43 procent. Det samlede indtryk af kommunen er således, at it-brancher og it-beskæftigelse fylder en stor del. ■

Det er værd at bemærke at Skanderborg Kommune har den største andel af beskæftigelsen, med 6,4 procent, af IT-kompetencer

Lokal og specialiseret vejledning i Skanderborg Kommune

Kapitel 4

Dette kapitel indeholder en væsentlig tabel og centrale figurer, der relaterer sig til den lokale og specialiserede vejledning i Skanderborg Kommune. Der henvises til 'Profilanalysen 2021', såfremt der ønskes en yderligere detaljeret beskrivelse af data for den lokale og specialiserede vejledning – herunder data for de vejledtes årsværk, omsætning og eksport.

Kommunernes kommunale bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice i 2020 fremgår af Tabel 1. Tabellen indikerer, at Skanderborg Kommunes kommunale bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice var 1.388.692 kr. i 2020.

Tabel 1.1 Årlig kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2020

Kommune	Årlig bevilling (kr.)
Favrskov	745.000
Herning	1.649.882
Holstebro	600.000
Horsens	4.000.000
Ikast-Brande	766.000
Lemvig	700.000
Norddjurs	335.000
Odder	1.460.000
Randers	2.500.000
Ringkøbing-Skjern	3.169.000
Samsø	85.000
Silkeborg	3.900.000
Skanderborg Kommune	1.388.692
Skive	1.385.000
Struer	450.000
Syddjurs	313.000
Viborg	2.762.000
Aarhus	1.800.000

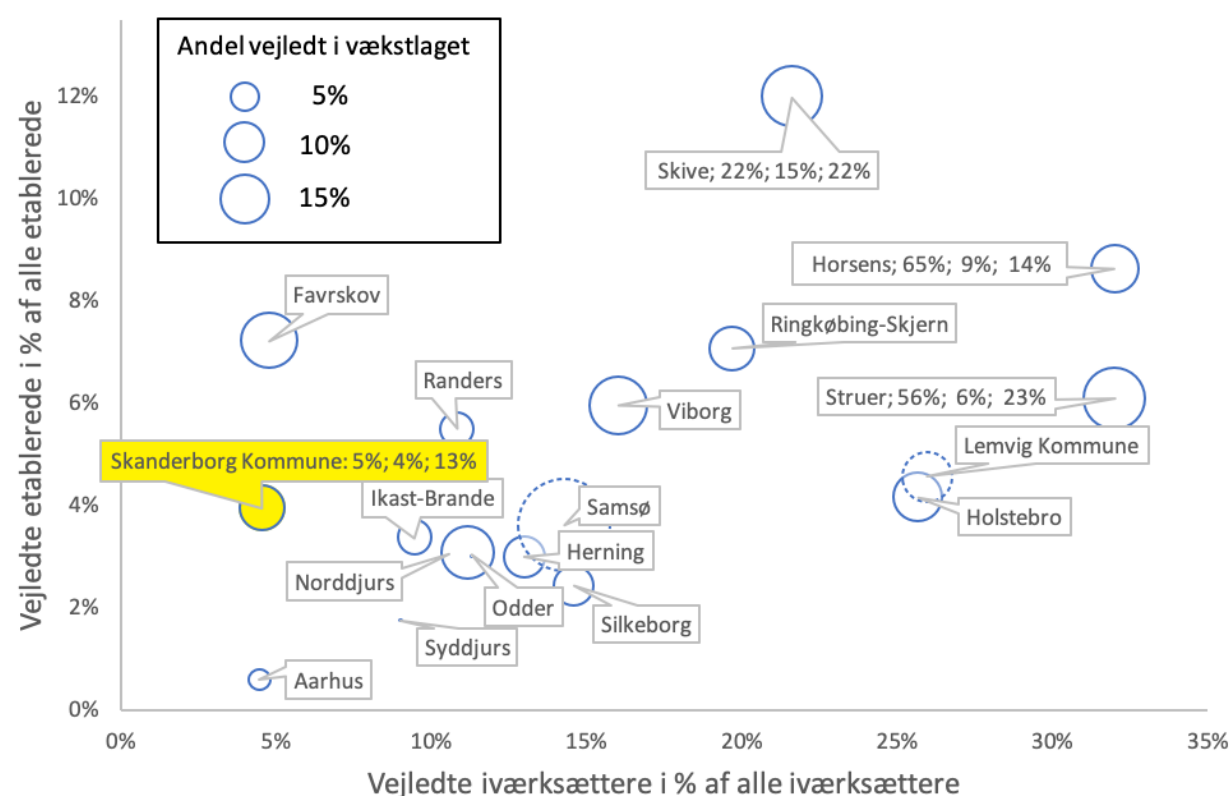
Kilde: eStatistik på baggrund af data fra den lokale erhvervsservice.

Nedenstående Figur 1.1 viser, hvordan den lokale vejledning i de 18 kommuner fordeler sig på iværksættere, etablerede virksomheder og vækstlagsvirksomheder.

Af Figur 1.1 fremgår det, at fem procent af alle Skanderborg Kommunes iværksættere har modtaget vejledning fra den lokale erhvervsservice. Det samme har fire procent af kommunens etablerede virksomheder, mens den lokale vejledning har nået 13 procent af kommunens vækstlagsvirksomheder.

I gennemsnit for de 18 medvirkende kommuner i 2020 modtog 14 procent af iværksætterne lokal vejledning, mens fire procent af de etablerede virksomheder og 10 procent af vækstlagsvirksomhederne ligeledes modtog lokal vejledning. Dermed er andelen lokalt vejledte iværksættere i Skanderborg Kommune ni procent under gennemsnittet for regionen. Andelen af lokalt vejledte etablerede virksomheder var identisk med gennemsnittet i regionen, mens andelen af de vejledte vækstlagsvirksomheder var tre procent over regionen.

Figur 1.1 Andel der har modtaget lokalvejledning, 2020

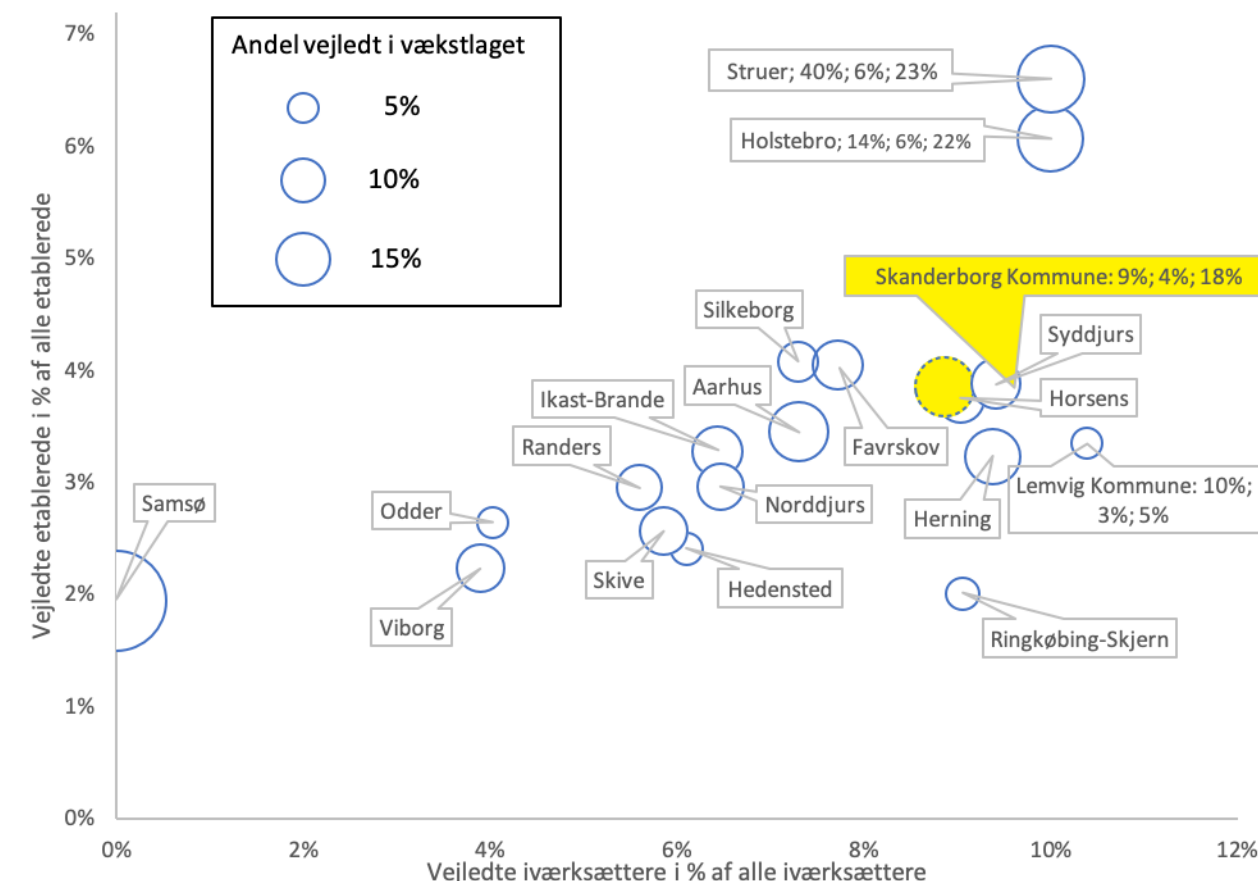
Kilde: eStatistik på baggrund af data fra Danmarks Statistik og den lokale erhvervsservice.

Branchefordelingen af de lokalt vejledte iværksættere i Skanderborg Kommune viser, at 'Sundhed og undervisning', 'Videnservice' og 'Handel og Transport mv.' var de brancher blandt iværksætterne som modtog flest lokale vejledning. For de etablerede virksomheder var det brancherne 'Handel og transport mv.', 'Industri mv.' samt 'Videnservice', der tegnede sig for de fleste vejledninger.

Vendes blikket mod specialiserede vejledning i Skanderborg Kommune, ses det, at ni procent af kommunens iværksættere modtog specialiseret vejledning i 2020, mens det for de etablerede virksomheder var fire procent. Den specialiserede vejledning nåede desuden 18 procent af vækstlaget, jf. Figur 1.2

Generelt modtog otte procent af Region Midtjyllands iværksættere specialiseret vejledning, mens tre procent af de etablerede og 14 procent af vækstlaget ligeledes modtog specialiseret vejledning. Derfor er andelen iværksættere, der har modtaget specialiseret vejledning i Skanderborg Kommune én procent over gennemsnittet for regionen. Det samme gør sig gældende for andelen af etablerede virksomheder, som har modtaget specialiseret vejledning. Hvad angår vækstlaget er andelen, der har modtaget specialiseret vejledning i Skanderborg Kommune fire procent over regionens gennemsnit.

Figur 1.2 Andel der har modtaget specialiseret vejledning, 2020

Kilde: eStatistik på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Erhvervshus Midtjylland.

Branchefordelingen for den specialiserede vejledning af iværksættere i Skanderborg Kommune viser, at 'Handel og transport mv.', 'Videnservice' samt 'Industri mv.' er de tre største brancher, der har modtaget flest specialiserede vejledninger. Blandt de etablerede virksomheder, som har modtaget specialiseret vejledning, er det ligeledes de brancher, der har modtaget flest vejledninger. ■

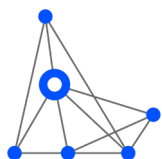

**Skanderborg
Kommune**

Skanderborg Kommune

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivelse fra Erhvervshus Midtjylland, 2021.
Data-/Talmateriale leveret af eStatistik